București

Sfarmă-piatră

Director: Al. Gregorian

Redacția și Administratia: Str. Domnita Anastasia, 16. — S. I   Telefon 3.76.05

Z 345

P.79201

No. 23

OI, 30 APRILIE 1936

D. Al. Vaida, cu harnașament masonic

D. Vaida și francmasoneria

Sfarmă-Piatră are o atitudine așa și-așa față de d. Al. Vaida. L-ar admite și nu poate; l-ar iubi și nu îndrăznește. Dece? Fiindcă d. Al. Vaida, ca naționalist, e totdeauna așa și-așa, dar niciodată pe o singură linie. Format în regimul democratic și hotărît s'o rupă cu el, ne face impresia că deabia se ține „copăcel" în atmosfera naționalistă. Are de altfel circumstanța atenuantă a vârstei, care îl pune în afară de orice violență din partea noastră. Atacurile lui Sfarmă-Piatră nu sânt propriu zis atacuri, ci precizări de contradicții și cereri de lămurire. Recunoaștem că ele pot să enerveze pe d. Vaida, dar sânt foarte utile mișcării naționaliste. Mulțumită acestei reviste și numai ei, s'au clarificat până acum o sumă de chestiuni și s'au conturat diferențele dintre d. Vaida și noi. Domniei sale poate să nu-i fi slujit această atitudine, dar e incontestabil că celorlalți naționaliști le-a slujit mult.

Cu acelaș gând, Sfarmă-Piatră a insistat mereu asupra calității francmasonice a d-lui Vaida. Fiindcă naițonalism și francmasonerie nu merg împreună. Precum francmasoneria urmărește distrugerea naționalismului, tot astfel naționalismul nu poate deveni regim de stat fără suprimarea francmasoneriei. Ea e vehiculul subteran prin care se introduce în organismul național otrava ucigașă a tuturor curentelor internaționale, dela iudaism și capitalism până la socialism, comunism și anarhism.

Un bărbat politic, care vrea să fie capul unei mișcări de regenerare naționalistă, e dator, prin urmare, să aibă o atitudine clară și hotărîtă în problema francmasoneriei. De aceea, Sfarmă-Piatră a insistat mereu: d. Vaida e mason! Și a dat probe categorice, fiindcă nu e nimic mai nedemn decât să acuzi pe un om de păcate imaginare sau inventate.

In sfârșit, d. Vaida ne-a răspuns pe larg la banchetul dela Timișoara. Cum ne-a răspuns, o vom discuta astăzi.

Mai întâiu, printr'un atac împotriva acestei reviste, după vechiul și ieftinul nărav politicianist. Sfarmă-Piatră e „o fițuică scoasă cu bani a căror proveniență o bănuim" și care „aduce acuze obraznice" unui om pur și inocent ca d. Vaida. Am avut impresia că vorbește nu un om responsabil, ci doctorul N. Lupu sau Kalman Blumenfeld. Un om responsabil nu insinuează calomnii și nu califică drept „obrăznicii" niște adevăruri rostite cu franchetă.

Mai departe, după aceste ieșiri nervoase, **D. AL. VAIDA RECUNOAȘTE CA E FRANCMASON IN ADORMIRE.** Putea s'o facă fără calomnii și injurii, cavalerește. Dar să-l cităm textual, după stenograma discursului:

„Eram la conferința păcii ca reprezentant al Ardealului, povestește d-sa. Șeful delegației române, deci și al meu, era atunci Ionel Brătianu. Intr'o zi, vorbind cu Ionel Brătianu despre puterile tainice ale masoneriei, și despre rolul ei în stabilirea frontierelor, i-am zis: domnule Brătianu, nu crezi că interesele superioare ale țării noastre reclamă să ne facem legături cu francmasoneria? Tatăl d-tale, Ion Brătianu, încă a făcut parte din francmasonerie și și-a servit bine patria.

Ionel Brătianu mi-a răspuns după obiceiul lui: fă cum crezi că e bine! Și astfel am intrat în legături cu câțiva reprezentanți ai masoneriei, cari mi-au fost de mare folos la conferința păcii. Intorcându-mă în țară, am fost somat în mai multe rânduri să-mi achit taxa de membru. N'am achitat-o. Și într'o bună zi m'am pomenit cu un zapis, prin care eram încunoștiințat că am fost șters din rolurile masoneriei. Iată la ce se reduc legăturile mele cu masoneria".

Așa dar, Sfarmă-Piatră n'a formulat nici „acuze" și nici „obrăznicii".

Așa dar, d. Al. Vaida e francmason, după propria-i mărturisire.

Cât despre aserțiunea că a fost șters din roluri, fiindcă n'a plătit taxa, e numai un fel de a vorbi, — fiindcă francmasoneria nu șterge din roluri pe cei cari au depus jurămintele solemne, ci numai îi pune în adormire și îi amenință permanent cu teribilele sancțiuni cuprinse în formula jurămintelor. După regula ocultă, d. Vaida e actualmente un francmason în adormire.

Ceeace ne uimește în declarația sa este că, recunoscând formidabila influiență a ocultei la masa păcii, socotește că aceasta i-a fost de „mare folos". In ce, domnule Vaida? In faptul că francmasoneria ne-a tiranizat acolo și ne-a obligat să absorbim pe toți evreii dezertori de războiu și trădători de țară și ne-a impus să inscriem încetățenirea lui Israel în constituția României Noi? Cineva, care a fost amestecat în subterana păcii și a cunoscut toate aceste lucruri, era dator să le divulge, rupând masca depe fața crimelor, iar nu să facă apologia francmasoneriei în momentul când se declară pus în adormire de ea!

După declarația d-lui Al. Vaida reiese să trebuie să-i fim recunoscători francmasoneriei, când în realitate ea ne-a forțat să pierdem înlăuntrul statului ceeace am câștigat la granițele lui. Din punct de vedere al politicei interne, românii s'au sacrificat, evreii dezertori și trădători au biruit. Aceasta e opera criminală a francmasoneriei, care ne-a dictat la masa păcii prin reprezentanții noștri angajați cu jurăminte teribile în hrubele lojilor iudeopariziene. Cunosc personal pe mulți dintre acești reprezentanți și ei mi-au mărturisit teroarea la care s'au lăsat supuși, angajându-se cu jurământ să îndeplinească în țară dictatele masonice în favoarea evreilor.

A înfățișa lucrurile, cum s'a făcut la Timișoara, înseamnă a mistifica și a deruta conștiința naționalistă dela țelul ei de a repara radical umilințele acceptate la Paris. Și aceasta numai pentru a pune într'o lumină prielnică păcatul ce ți s'a dat pe față.

D. Al. Vaida însă e în contradicție cu sine însuș când ne lasă să înțelegem, fără s'o spună precis, că s'ar fi inițiat în masonerie deabia la Paris, — „în interesul superior al țării". Adevărul e că dânsul era francmason încă dinainte de războiu, din regimul austro-ungar. Lucrul acesta ni l-a confirmat chiar dânsul. Ii facem plăcerea să i-l reamintim:

In anul 1925, redacția de atunci a ziarului Cuvântul a fost invitată, prin răposatul Titus Enacovici, directorul ziarului, la o masă în casa lui N. Ottescu. Erau de față, între alții, C. Argetoianu, gazda, Cezar Petrescu, Pamfil Șeicaru, Mihaiu Popovici și d. Al. Vaida. Habar n'aveam pe vremea aceea că mă găsesc chiar în statul major al francmasoneriei. Cum duceam campanie împotriva ei și cum subiectul era actual, l-am întrebat pe d. Vaida ce l-a determinat să se facă mason sub regimul austro-ungar? D-sa a binevoit să ne dea următoarea explicație:

Sub regimul austro-ungar, ardelenii, apăsați de Budapesta, trebuiau să recurgă la Viena, la Curtea imperială. Acolo însă nu puteai pătrunde decât pe două căi: sau prin aristocrație sau prin francmasonerie. Cum ardelenii nu erau aristocrați, ușile Burgului le-ar fi rămas închise. Și atunci dânsul a trebuit să ia calea masoneriei, punând sorțul și mistria, bineînțeles, în interesul superior al națiunii! — Tot așa ca la Paris, la conferința păcii!

Știu că atunci ne-a impresionat oarecum acest imens sacrificiu din partea sa pentru Ardeal. Și credem că, în discursul recent dela Timișoara, ar fi fost mai abil dacă repeta prima versiune a motivelor pentru care a intrat în masonerie. Oricum, suferința vechiului Ardeal ar fi avut un ecou mai adânc în sufletele noastre.

Dar, vieneză sau pariziană de proveniență, masoneria d-lui Vaida stârnește în noi o nedumerire: dacă „aproape toți oamenii politici, reprezentanți ai diferitelor țări, cari hotărăsc destinele lumii întregi, fac parte din francmasonerie", — cum singur mărturisește — nu înțelegem în ce mod un stat național poate profita la o conferință internațională, împotriva altui stat național cu reprezentanți tot atât de masoni! Fiindcă principiul afișat este: te faci mason în interesul superior al nației.

Cum am profitat noi la conferința păcii se vede azi destul de bine în suveranitatea lui Israel, proprietarul averilor României, și în dictatura pe care el o exercită asupra tuturor guvernelor democratice dela noi.

Dar mai e o contradicție gravă în discursul dela Timișoara. După ce oratorul ne-a înfățișat masoneria ca foarte utilă „intereselor superioare ale țării noastre", continuă, în altă ordine de preocupări, cu următoarea declarație:

„Eu cunosc și îmi dau seama de toate sforțările mafiei masonice dela Geneva de a distruge regimul fascist și pe Mussolini, fiindcă această mafie își dă seama că înfrângerea lui Mussolini înseamnă înfrângerea naționalismului, iar triumful lui Mussolini înseamnă distrugerea ocultei iudeo-masonice".

De perfect acord cu această declarație; ea e cu atât mai prețioasă cu cât vine din „partea unui fost mason, care cunoaște bine primejdia „mafiei". El ne divulgă masoneria ca pe o ocultă iudaică. El ne atrage atenția că această ocultă e dușmana ucigașă a naționalismului. Noi știm perfect lucrul acesta și tocmai deaceea o combatem de 20 de ani încoace. D. Vaida, care e numerotat cu gradul 33, ni-l confirmă cu indiscutabilă competință.

Dar dacă francmasoneria e o mafie iudaică, ce urmărește suprimarea naționaliștilor și distrugerea naționalismului, cum dracul a putut ea să fie folositoare statului român altfel decât dictându-ne amnistierea evreilor criminali politici și impunându-ne încetățenirea în bloc, fără măcar putința de a face o selecție?

In rezumat, declarațiile d-lui Vaida constau din elogiul francmasoneriei, — folositoare statului național — și din demascarea ei — dușmana ucigașă a naționalismului!.

Logica aceasta s'o înțeleagă cine poate. Ea e tot așa de ingenioasă ca programul politic al d-lui Vaida, care face călduroase apeluri la evrei ca să rezolve împreună... problema evreiască! Precum tună și fulgeră împotriva presei iudaice, dar dă chilometrice interviewuri ziarului Adevărul împotriva național - creștinilor. Precum vrea distrugerea trusturilor și cartelurilor, dar preconizează proporționalitatea în consiliile de administrație, care mențin aceste trusturi și aceste carteluri.

Ne pare foarte rău că trebuie să insistăm asupra acestor lucruri penibile. O facem tocmai fiindcă știm că absolut toate mișcările naționaliste sânt împânate azi de francmasoni și fiindcă aceste mișcări trebuiesc purificate de speța lui încurcă-lume și a lui trage-ițele.

D. Vaida, răspunzând lui Sfarmă-Piatră, în loc să calomnieze și să injurieze, ar fi avut prilejul să aducă un mare serviciu mișcării naționaliste:

1) forțându-și partizanii să demisioneze în bloc din hrubele masonice;

2) declarând că va desființa mafia primeidioasă în cazul că va veni la guvern.

Și n'a făcut-o.

In schimb, ca politician bătrân, și-a lăsat deschisă poarta tuturor eventualităților.

Nichifor Crainic

Falsificarea naționalismului

Iau colecția lui Sfarmă-Piatră, o privesc — o admir! — dar mă opresc în ultimele săptămâni și mărturisesc că-mi revăd articolele nu fără destulă melancolie. O revistă în ale cărei pagini suntem hotăriți să muncim și unde am vrea să dăm tot ce este mai bun în fiecare din noi, acest mic cuib de visuri mari și de mari speranțe, ar avea dreptul poate la un destin mai înalt! Ce este actualitatea aceasta destul de tiranică prin care suntem siliți să coborim la faptul mărunt, fără semnificație — sau, poate, cu una atâta de tristă! Prin ce mizerie un condei românesc, atent la desfășurarea vieței de azi, e obligat să-și refuze ascensiuni pe care poate le-ar merita sau în orice caz le-ar dori?... Fiecare, după gândurile lui, cu sentimente care pot să difere, dar pe care le unește un orizont egal, încearcă să dea aici o formulă a naționalismului românesc în care perspectivele viitoare să audă ca o tainică inspirație îndepărtatul ecou al zilei de ieri. Naționalismul înseamnă probabil, mai mult decât tot, o constantă care ne leagă pe toți, o corespondentă permanentă cu mai multe straturi de morți care dau pământului glas și, prin morții aceștia, cu gândul la taina de viață care se naște în fiecare zi, fixarea unei eternități românești. E poezia naționalismului care, dincolo chiar de logica singurului sistem posibil de ordine și de vieață, consolează par'că deopotrivă cu iluzia duratei omenești. Vor trăi și mai departe, după noi, cari luăm alt aspect, aceleași forme de viață. Vom fi poate, mereu, noi înșine, sub alte figuri!

Dar lucrurile acestea nu se mai simt, sensibilitatea delicată ca și cele mai clare evidențe ale gândirii sunt strivite de vulgaritatea zilei. Ne-am despărțit de morți cu o frenezie ordinară și trăim numai pentru bucățica noastră de carne! Suntem beți de tot ce este efemer în noi și nu mai vrem să cunoaștem nimic.

Naționalismul, suntem obligați să-l discutăm cu parlagii grăbiți care tae și spânzură la răspântia democrației... Iată ce-mi spun articolele pe care le-am scris în ultimul timp, în acest Sfarmă Piatră! Discursurile din fiecare săptămână aproape, nu pot să ofere nimic mai bun — e un lătrat sinistru, continuu care ne dă fiori.

Am fost nevoiți astfel să ne oprim de curând la cinematograful Marna unde câțiva scandalagii ai democrației au crezut că pot vorbi de tot ce nu le-a fost dat să priceapă, săptămâna trecută ne-a reținut chiar discursul unui bețiv dela Piatra-Neamt, iar astăzi ar urma să ne îndreptăm urechile la Ploești... N'o vom face — e plicticos și obositor! — sau în orice caz nu vom face numai atât. Ce-a spus d. Tătărescu? Poate că dacă am sta să cântărim fiecare cuvânt cu măsura bunului simț și cu severitatea de a cere puțină lumină și cât de puțin adevăr, nu ar mai fi posibil să reținem nimic. D. Tătărăscu a lingușit locul comun în fraze somnoroase—rareori am căscat mai mult!— asvârlite peste țară cu inutilă vehemență, în tot lungul unui discurs în care oratorul a isbutit să fie plat ca trotoarul... Nicio tentativă de a se ridica mai sus de nivelul obicinuit. Câtă tristețe! Ce?... Aceleași exhortări la nu știu ce universală concordie care ar trebui să confunde pe toți „cetățenii" acestei țări într'o desăvârșită armonie! Aceeași lipsă de perspectivă a stărilor noastre de azi, în care totul apare amorf — în definitiv, ca un discurs ministerial! Dar pentru a câtea ogră mai ales am auzit, și de data asta, naționalismul definit prin tot ce de obicei îl neagă, ca să nu mai rămână din el decât o umbră palidă și cel mai sărac cuvânt! Naționalismul acestor domni dela guvern este ceva căldut ca niște plicticoase picături de ploae peste un câmp suficient inundat și care nu mai are nevoe de asemenea apă!

Apă de plae — naționalismul este ceva mai mult...

Am sentimentul totuși că oamenii se învârtesc în jurul unui cuvânt de care a început să le fie frică. Să-l părăsească, le-ar fi greu, fiindcă nu se pricep încă ce le-ar mai rămâne să pună în loc... Stau și se uită atunci se apropie, apoi se trag înapoi, se dau la oparte ca niște muște speriate de foc.

Nu s'ar putea defini ușor spectacolul acestor lașități inutile! Naționalismul cu toate astea este un lucru perfect definit, cam de mult, suntem destui dintre noi cari-l știm — și stupida controversă care încearcă să-l strâmbe de câtva timp, mărturisim că a început să ne irite peste măsură!

Suntem învățați astfel cu o insistență din ce în ce mai suspectă că naționalismul nu trebue să facă „deosebiri", că el ar trebui adică să privească totul egal, iar câțiva indivizi din presă cari au găsit ecou în partidele democrației și la guvern, declară că nu pricep sau se indignează sgomotos în fața revoltelor noastre când băgăm de seamă că țara asta a fost invadată de o lume care seamănă atâta de puțin cu noi... Toate lucrurile astea noi n'am mai avea drept să le spunem, ele nu se mai cheamă naționalism!

Iar când acești doctrinari de ocazie — și de foarte dubioase ocazii — isbutesc singuri să vadă câtă ineptă pasiune intră în formula lor de „naționalism", cât sentiment străin în inima lor se bate cu morții, cu viii,— atunci ei au într'adevăr teribilul curaj să refuze chiar și cuvântul care-i jenează... Intervine acum un subtil joc de cuvinte! Naționaliștii sunt asvârliți într'un domeniu quasi-barbar de câțiva domni cari-și dau iluzia că n'au renunțat la familia românească, dacă se zic, mai comod, „patrioți". În acest gând, care nu este decât un simplu lux și o escrocherie de cuvinte, patriotismul isbutește să se opună naționalismului! Patriotismul acuză naționalismul, Patria se ridică împotriva Nației; se ia cu națiunea de piept în nu știu ce absurd și imbecil război!

Nu e mult timp de când noi ne-am făcut plăcerea să arătăm chiar într'o publicație de stânga, în Floarea de foc, identitatea aproape absolută a unor cuvinte subt care se ridică aceleași adevăruri adânci! Dar astăzi acest proces doctrinar nu ni se mai pare interesant.

Să demonstrăm oare încăodată că Patria evoacă părinții comuni, patres (pater, patria...), că naționalismul cuprinde la rândul lui pe cei născuți pe acelaș pământ — nati — o colectivitate imensă de morți și de vii cari au trăit și au murit, ca plantele sub acelaș soare, din aceleași iubiri, prin aceleași furtuni? Nu mai este util...

Morții aceștia însă, ei înșiși, mi se pare astăzi că s'au răcit prea mult pentru noi. Căldura lor n'o mai simțim — nici legătura pe care numai prin ei o putem avea cu cei vii: tot spiritul nostru de familie.

Aceasta este devierea naționalismului. Ea ni se arată în fiecare zi din toate aceste manifestări de care mă ocup și cărora presa străină dela noi le face atâta ecou. Zilele trecute la Marna, cu internațional-țărăniștii, pe urmă la Piatra-Neamt, ieri însfârșit la Ploești — pretutindeni răsună astăzi în țară glasul cobitor al cocoșului renegării credințelor noastre de neam, iar după el, ca un ecou mizerabil, rotativele galițiene din Sărindar cântă toată ziua în ritmul lor strident probodul rătăcirilor de azi...

Ca să ajungem până aici, a trebuit să se producă într'adevăr o lentă operație de falsificare a spiritului public, o subterană și permanentă dărâmare a celei mai autentice vieți românești. Oameni de răspundere într'adevăr,—sau în orice caz oameni de guvern,—nu mai vor să recunoască nimic din chipul ancestral care definește ideea noastră de neam, iar când acesta se arată luminos și oprimat în conturul naționalismului nostru extrem de azi, ei îndrăznesc să-l creadă împrumutat...

Cu toate astea noi n'am împrumutat și nici nu am inventat nimic! Naționalismul, valorile noastre sunt acelea care se știu din bătrâni, sunt singurele pe care noi le solicităm și azi. Naționalismul lui Mihail Eminescu a refuzat în cuvinte de flacări liberalismul anarhic sau această toleranță infamă pe care presa blumenfelzilor și chiar oamenii de guvern vor să ne-o strecoare astăzi ca o otravă, în suflet.. Un Carageale a condamnat democrația — antinațională — iar opera lui grandioasă ne strivește astăzi par'că mai mult cu zâmbetul ei amar și feroce.

Și atunci în ce confuzie trăim? Cine ar isbuti să tălmăcească toată debandada, orgia, beția spiritului nostru public de azi! Acelaș guvern Tătărăscu sărbătorește—chipurile!— pe Mihail Eminescu și-i ridică monument „la marginea mării", dar îl admonestează și-i condamnă opera, viața, la Ploești!

Să ne răspundă, cine poate... Părerile libere, de pildă, care vor, mi se pare, să facă doctrină. Să ne răspundă, chiar, vechiul nostru preopinent Sandu Tudor, iubitor de autenticitate românească, de umbre și imagini străvechi, dar al cărui naționalism — sau „patriotism" — exclude cu siguranță pe Mihail Eminescu.

Dar să ia o atitudine și oamenii noștri de guvern... S'a schimbat ceva — este evident. Refuzăm să mai cunoaștem lucrurile la fel și așa cum sunt... Câțiva morți poate ne deranjează astăzi cam mult — am vrea, par'că, și nu putem, să ne scăpăm de ei... Dar atunci să ni se spună mai repede **CINE-ȘI IA RASPUNDEREA ACESTEI RECTIFICARI DE CONȘTIINȚA ISTORICA!** De unde autoritatea și cu ce drept: aceasta este problema care se pune...

Mihail Sadoveanu a vorbit de pildă, deunăzi, prin Adevărul firește, cerând tinerilor să rupă toate punțile cu trecutul. Iată în orice caz ce se cheamă a vorbi clar...

Și atunci, poate ca să mă consolez, am deschis iar cartea din urmă a lui Maeterlinck unde am regăsit aceste rânduri de exaltare și de lacrimi:

„Les Egyptiens prolongeaient autant que possible la vie de leurs morts. Ils savaient d'experience, de traditions millénaires, ou d'instinct que plus longtemps les morts vivront dans l'entourage ou le souvenir des vivants, plus les vivants seront sages et heureux.

C'est parce que nous oublions nos morts, parce que nous les tuons trop tôt et trop facilement dans notre memoire que nous rétrogradons car les morts, purifiés par la tombe, sont toujours meilleurs et plus inteligents que les vivants; ou plus probablement c'est nous qui devenons meilleurs et plus intelligents en pensant à eux..."

Bietul Sadoveanu...

Dar în atmosfera de azi, — și indiferent de alegerile din Franța care nu vor putea să comande sufletul românesc — e imperios să ni se dea câteva certitudini, să ne instalăm pe câteva adevăruri precise

Să ni se spună anume dacă ne-am sugrumat morții definitiv, sau dacă încă îi mai primim la masă cu noi... Să ni se interzică, dacă trebue, cultul marilor umbre cărora sufletele noastre încă le ard tămâie și să vedem atunci dacă ne este dat să rămânem cu Eminescu, sau cu Victor Iamandi, sau dacă pe Caragiale l-am înmormântat fără scăpare sub călimara d-lui Blumenfeld...

Fiindcă un singur lucru e adevărat: aceste „valori", se opun!

Și abia atunci vom ști mai bine dacă este într'adevăr minutul acelei revoluții naționale în care să ne liberăm și să ne regăsim.

Toma Vlădescu

Sfarmă-Piatră

Furtunile pornirilor deșarte
Nu m'au svârlit pe țărmurile urii,
Și niciodată, năvălit de furii,
Nu mi-am gonit mânia prea departe.

Dacă-au trăsnit de-asupră-mi vremi de sgură,
Ferfenițind alcătuiri de vise,
Mi-am strâns mai bine palmele închise,
Și-am închinat creștin, cu limba'n gură.

Mintoșii vâlvătăilor de-o clipă
M'au biciuit cu împletite cnuturi,
I-a ridicat prostimea'n slăvi, pe scuturi,
Și vorbe măestrite-au curs risipă.

Eu singur, peste slăvi de nepăsare,
Disprețuind vâltoarea și nerozii,
Mi-am ctitorit, ca'n vremuri voevozii,
Lăcaș de potolită închinare.
De mine veacurile își uitară
Înzorzonate'n vrajbă și ispită.
Povestea mea curgea abia simțită
Și ochii mei nu mai cătau spre țară.

Dar într'o bună zi, vârtej văratec
Îmi azvârli'n urechi chemări străine.
Gemeau stejarii zărilor senine
Și dogoreau mormane de jăratec.

Am tras din basm meșteșugită spadă
Și-am scos din besnă calul fermecat.
Se pârjolea pământu'n lung și'n lat,
Iar așezările se prăbușeau grămadă.

Mi-am strâns mijlocu'n înflorite bete
Și peste țară-am prins să'mpart dreptate.
În trântorii cu gușile umflate
Mă ierte Dumnezeu de-oi da cu sete.

Vintilă Horia

P. 7920 1

[stamp]

ȚARANISM PROFESIONAL

Partidul d-lui Mihalache — cel cu statul țărănesc, a fost apucat, așa din senin, de un suspect interes pentru corpurile profesionale. O manevră politică, socotită atât de necesară de comandanții țărănismului, încât au și deschis, în ziua de Sf. Gheorghe, seria adunărilor profesionale, în sala „Eintracht" din Capitală.

E drept că, la această adunare „profesională" nu s'au îmbulzit decât profesioniștii țărănismului. Adică acei profesioniști cari, pe aceste vremuri grele, n'au cunoscut nici șomajul, nici munca păgubitoare; și pentru cari meseria de țărănist a fost, în timpul guvernării, o „brățară de aur".

Adunarea a fost prezidată de cel mai autentic și neprihănit profesionist: dr. N. Lupu. Iar vorbitorii d-nii: Ghelmegeanu, Răducanu, Madgearu și Mihalache; care mai de care profesionist, — muncind din zori în noapte pentru a... prelucra opinia publică.

De mirare cum de și-au adus acești domni aminte că într'un stat, fie chiar țărănesc, este nevoie și de profesioniști. Și mai ales de acei profesioniști pe cari nu i-a prea băgat în seamă pe vremea guvernării țărăniste.

Acțiunea aceasta profesională a țărăniștilor, în afară de continuitatea pe linia demagogiei, are și carecari justificări. D. Mihalache a spus că „economia individuală trebuie încruită cu economia dirijată „Statul trebuie să conducă economia". Însă, mai spune d-sa: „nu orice stat, ci numai statul modern, adică țărănesc". D-sa spune țărănesc, însă se gândește la cel țărănist; după cum conducătorii Rusiei sovietice spun statul proletarian, ca să se înțeleagă cel real, iudeo-comunist.

Această economie dirijată, — respectiv dictatura economică a statului, d. Mihalache înțelege că nu o poate face cu țăranii, ci numai cu orășenii, — respectiv profesioniștii.

Și atunci, om practic, dă două lovituri: adună partizani din sânul profesiunilor orășenești și-și formează cadrele pentru statul de mâine, care va fi țărănesc cu munca și iudeo-țărănist, cu profitul.

Apoi d. Mihalache a ales un moment foarte favorabil formării grupărilor profesionale țărăniste. Corpurile profesionale sunt, decâtva timp, într'o vie frământare de purificare națională și deci de eliminare a elementelor streine. Avocații, medicii, inginerii, arhitecții, comercianții și meseriașii, de toate categoriile, se constituie în asociațiuni profesionale naționale, spre a se apăra de streinii cari au invadat și acaparat aceste profesiuni.

Iar partidul național-țărănesc vine la vreme, deschizând brațele tuturor acestor streini, spre a constitui, în cadrele partidului, grupuri profesionale, pentru apărarea și păstrarea privilegiilor și pozițiilor câștigate de aceștia, în detrimentul elementelor naționale.

Statul, statul țărănesc trebuie să conducă viața economică a națiunii, spune d. Mihalache, lamentându-se ipocrit d'asupra prăpastiei între prețurile produselor agricole și cele industriale. Prăpastie pe care a adâncit-o muncind din greu, echipa profesional țărănistă, în cap cu d. Madgearu, ajutat de finul său M. Ausnit. Nu statul țărănist, condus 4 ani de d. Mihalache cu ai săi, a dichisit regimul vamal așa fel ca să ajute și întărească cartelurile fierului, stofei, zahărului și aproape tuturor celorlalte produse industriale?

Stat țărănesc? Sau escrocherie țărănistă? Căci economia națională nu-i numai cea agricolă, cu o producție în valoare de circa 40 miliarde, ci și cea industrială cu o producție cam de aceiaș valoare. Și pe când cea dintâi aparține românilor, cea de a doua este aproape în întregime în mâini streine. Apoi comerțul, care valorifică cele două mari grupe de produse, însumând laolaltă circa 80 miliarde, plus circa 30 miliarde în legătură cu activitatea celorlalte profesiuni, este pe trei sferturi în mâini streine, ceeace explică dece agricultura cu produsele ei este așa de vitreg tratată.

D. Mihalache, cu ai săi tovarăși, nu numai că nu înțelege să facă o operă de reparațiune și restabilire a neamului românesc în drepturile lui încălcate de streini, ci, mai mult și mai grav, d-sa își sprijină mai departe acțiunea sa politică pe elementele streine, gonite din sânul grupărilor profesionale naționale.

Constituirea grupurilor profesionale în cadrul partidului țărănesc, înseamnă hotărîrea acestui partid de a folosi nu numai sprijinul material, ci și cel electoral al streinilor. Și după cum eri au știut să răsplătească sprijinul material, prin atâtea concesii acordate streinilor, tot astfel mâine vor răsplăti pe cel electoral, prin acordare de funcții publice tuturor acestor streini, în statul așa zis țărănesc, de fapt iudeo-țărănist. Funcții de control asupra oricărui fel de muncă și producție națională, în statul cărnia d. Mihalache îi încredințează rolul de dictator politico-economic.

Și țărăniștii, în această privință, prezintă toate garanțiile pentru streini. Nimeni mai mult ca ei, n'au numit, la putere fiind, mai mulți medici jidani la județe, comune, ministere și Casa asigurărilor. Nici mai mulți ingineri streini la C. F. R. și alte instituții publice; nici mai mulți avocați la stat, județ, comună și instituții pendinte de bugetul public.

De industrie, comerț și meserii nu mai vorbim, căci aci streinii sunt ca la ei acasă, cu drepturi întărite prin legile țărăniste, — cari au atins până și pământurile de agricultură —, ale bieților țărani români.

Iar în ce privește muncitorii, convin și streinii și țărăniștii să lase românilor locul de cinste, adică de muncă grea, corvoadă și robie. In statul iudeo-țărănist muncitorul român nu se va mai putea tocmi cu patronul și nici nu va mai munci unde vrea. De grevă nici vorbă nu va mai fi, căci patronul fiind statul, are la dispoziție funcționari, controlori, agenți secreți, poliție, armată și mitraliere, cu cari să convingă și la nevoie să înfrângă orice pretenție de mai bine, — a muncitorilor.

Și în această materie țărăniștii au dovedit muncitorilor de pe valea Jiului și dela atelierele Grivița că știu să răspundă, cu dragoste de foc, plângerilor celor mulți și nevoiași —, nemai lăsându-le nici ochii ca să plângă.

Așa încât lumea, mai ales lumea românească își poate da bine seama, ce înseamnă și ce urmărește țărănismul nostru profesional.

Arhit. I. D. Enescu

Deniile în avion

Nu am putut anul acesta să merg să fac Paștile, la mine la țară, ca de obiceiu. Treburi multiple m'au reținut aci, în cetatea aceasta de piatră, din care un mare edil — părintele săptămânalului artistic „Vremea" — a izbutit, de altfel, să facă, în ultimul timp, un adevărat mărgăritar.

Și eram nenorocit.

Așteptam Sărbătorile ca un copil. Deniile cu Domnu Cristos răstignit între brebenei, lăcrămioare și pâinea paștelui, Prohodul cu sfintele veci subțiri ale copilăriei mele, Invierea care îmbracă pe toți sătenii din biserică în dulămi de lumină; Hristos au înviat din morți, cântat prelung de sfâșietorii păuni din glasul divinului preot Mândreanu — sunt pentru mine momente anuale mari și dacă aș fi vreodată pus în situația să-mi fie interzise, cred că în noaptea aceea m'aș spânzura.

Traversam spre seară un parc și tocmai când mă oprisem lângă o salcie care 'și prosterna, în chip de metanie, lumânările ramurilor — amicul meu, lt. comandorul X, unul dintre ulii teribili ai aviației noastre, mă prinde de braț:

— Ce faci?

— Așa și-așa.

— Unde faci Deniile?

— In București! — îi răspunsei eu, aproape lăcrămând.

— Nu vrei să le faci în avion?

— Cum de nu!

— Trebuie noaptea asta să efectuez un sbor deasupra Capitalei și mi-ar face plăcere dacă... Mai ales că te știu...

Mă știa pasionat de sbor și comandorul nu putea să-mi facă o plăcere mai mare.

Bucureștiul, văzut ziua din avion, e dezolant. O puzderie de pietre mari, în imensitatea unui câmp — ca ruinele unei Ninive moarte, într'un desert. Noaptea, însă, e grandios.

Nu voi încerca să fac aci reportagiul unui sbor de noapte asupra Capitalei. Inchipuiți-vă însă aceeași puzderie de pietre transformate în mii și mii de lumini. Bucureștiul, cât e el de întins, se strânge acum ca un juvaer uriaș sfărâmat în beznă. Luminile bulevardelor se întretaie ca niște mărgele, iar Dâmbovița este numai un fir alb ca de lună.

In noaptea aceea, Bucureștiul era și mai măreț. La o anumită oră, trei sute de puncte s'au aprins mai tare, trei sute de lumini ca niște lalele mari, blonde, ca niște mici insule de evlavie, ardeau în „orașul cu trei sute de biserici". Aura degajată deasupra Cetății era mai plină, mai tare. In jurul Capitalei, la aceeași oră, luară foc ca la trei-zeci de sate din Ilfov, trei-zeci de sate care abia mijiseră atunci ca niște mărăcini înfloriți. Era ceasul ocolirii bisericii cu Domnu Cristos. Deasupra, prunul înflorit al Cerului se revărsa mai mare, mai răcoros, magnific. O țară întreagă se înfiora de o Taină și florile Firmamentului sărutau atunci pământul...

Nu voi uita toată viața sborul acesta reconfortant ca o cuminecătură. Și atunci când pluteam între cele două feerii, mă gândeam că o terapeutică eficace pentru cheflii, cartoforii — și chiar pentru masonii din hrube — ar fi câte o promenadă noaptea cu avionul, mai ales acum în lunile de vară când clima Munteniei e mai clară, iar stelele, sus, se fac mari cât niște moțuri de porumb.

Invierea am făcut-o tot în București. Imi pusesem la punct treburile, dar am rămas aci intr'adins. Am colindat noaptea aceea mai multe biserici, și de la centru și de la periferie, ca să-mi dau seama de starea de creștinătate a acestei mici Sodome.

Am fost deadreptul cucerit. Negustorimea este cea mai pătrunsă de Christos. O mustață bogată, răsucită după moda veche, pălăria tare și gulerul alb scrobit dau tipul cel mai specific de credincios bucureștean verificat de mine ani întregi și D... minici dearândul. Negustorimea ... Domnișoarele. Doamne, între atâte fete destrăbălate, există în București acesta sumedenie de copile cu minți, multe dintre dânsele cântă în corurile bisericilor — și ele nu așteaptă, ca în Biblie, decât ceasul mare al Fiorului al șaptelea, al ... nunței...

Ofițerime multă frecventează, de asemenea, altarul. Oamenii de arme au fost întotdeauna credincioși ... poate că acum, când se ascut situ... țării simțul lor religios sună mai distinct.

Mă gândeam tot atunci la revoluția din Spania, unde fumegă acum catapetesmele. Și nu mică mi-a fost surpriza mai târziu când am citit în ziare că la Moscova s'au aprins iarăși, oficial, lumânările în noaptea Invierii și clopotul grav al sufletului rus a început din nou să răsune întru Isus.

La noi, cu un cler sever selecționat, salarizat omenește și redus la propriile-i îndatoriri și haruri — pot să mă prind că fiecare sat își înalță, numai în zece ani de-acum, mânăstirea Curții lui de Argeș...

N. Crevedia

Zamolxe

O, Zeule mare!
In vremuri de lucru și pace
hrănit-ai cu faguri de miere și
cântec pe Daci
pe fiece vatră
subt spuză tu coptu-le-ai pâini de
secări
și în suflet le-ai pus credințe
de piatră —
făcutu-le-ai țara pământ legendar
fără bolnavi și săraci...

Femeilor datu-le-ai coapse și brațe
vânjoase
să poarte copiii și snopii și harm...
sapă. —
în vremi de năpraznice lupte, cu
praștii și coase
tu datu-le-ai toată mândria
și toată tăria
să-și apere țara în luptele mari
fără număr —
cu oastea năprasnică, umăr la umăr —
sfărâmând veșnicia.

O, Zeule mare!

Din locul tău sfânt — peste veac și
popoare,
coboară privirea-ți cea aspră cu ...
și foc
spre tine înalță-ne iar,
dă vieții urmașilor Daci credință
faptă și har
și al vremii noroc
dă gândului cântec și faptei frumse...
dă sufletului străvechea tinerețe.

O Zeule mare!

Ca mâine, cu toată splendoarea,
în scaun domnesc
nălța-vom bălaurul Dac —
de-asupra acestui pământ românesc
că astăzi i-atâta de singur și-a...
de sărac
Zamolxe!

Valeriu Bora

Simple însemnări de 1 Mai

...Nu-mi amintesc de nici un an în care la 'ntâi Mai să nu fi fost o zi frumoasă. De altfel, pe vremea aceea, mi se pare că, în orașul nostru, nu era greu să fie zilele frumoase, din pricina Muntelui Mic, al cărui creștet sticlea argintiu în aburii proaspeți ai dimineții, din pricina teilor bătrâni, înalți și stufoși, din pricina luminii de o limpezime deosebită și din atâtea ale pricini, pe care nu le mai înșir, fiindcă nici nu le mai știu, dar de bună seama că au mai fost. La 'ntâi Mai toate frumusețile astea sporeau în puterea lor de înrâurire primind o strălucire sărbătorească făcută din voie bună tinerească și camaraderească. La noi, într'adevăr, ziua asta era a tinerilor. O porneam spre seară, la ceasul acela când doar o clipă mai întârzie ziua și noaptea a și sosit, urcând cete-cete, spre umbra tainică a pădurii, pe care o năcăjeam veseli, cu strigăte. După semne numai de noi știute ne 'ndreptam, apoi, spre copacii aleși de cuvreme, înalți, drepți, semeți și cu un aer de bună frăție cu noi, pe cari îi doboram cu topoarele. Și mai întârziam acolo, ceas după ceas, până la miez de noapte, după buna rânduială a unei datini școlărești, care cerea ca la 'ntâi Mai profesorii noștri să aibe la poartă, semn de primăvară și semn de prietenie, un copac din pădure.

Spre ziuă, pe asfaltul străzilor tăcute, pașii noștri se 'ncrucișau cu ai altor cete tinere: calfele și ucenicii, următori aceleiași datini ca și noi, aducând acelaș copac maistrului lor.

In ziua și la ceasul acela era pace și bună camaraderie între tinerii întregului oraș, în bucuria bună și sănătoasă a primăverii. Dar de-aici, pentru cealaltă parte a zilei, drumurile ni se despărțeau. Uneori, întâi Mai continua pentru noi, ca oricare altă zi, cu lecții și note, aducând, drept lucru nou, doar mai multe priviri aruncate spre petecul de cer prins în fereastră; alte ori schimbambam încăperea claselor cu câmpul și cu pădurea. După împrejurări și după buna hotărîre a bunilor noștri dascăli de odinioară.

Dar întâi Mai continua să fie zi deosebită pentru tovarășii noștri de vârstă, ucenicii și calfele, pe cari îi întâlnisem pe cărările nopții.

Era sărbătoarea lor: 1 Mai — ziua muncitorilor, sărbătoarea muncii. O zi de libertate și de voie-bună, petrecută la olaltă cu maeștrii, cu mâncare și cu vin, cu cântece și joc, uitând de palma grea a meșterului și meșterul uitând că trebue doar să poruncească. Cam așa se desfășura 1 Mai odată, undeva, într'un oraș de provincie.

Panglica roșie de la butonieră, adeseori o cravată 'ntreagă, era, mai degrabă decât un simbol „ideologic", un pretext decorativ, potrivit unui gust oarecare, gata să prindă orice ocazie ca să adaoge, lângă batista bine scoasă, lângă garoafa înfocată și lângă lanțul de ceasornic, încă ceva. De astădată, panglica roșie ori cravată roșie. Și așa 1 Mai, era, nu o zi de demonstrațiuni pentru lozinci proletare, ci o zi de bună petrecere burgheză. Mai târziu, vremurile s'au turburat și s'au schimbat multe din rânduelile astea de 'ntâi mai. S'au arătat oratorii și au încărcat ceasurile de petrecere cu discursuri și apeluri, îndemnând pe ucenicul bărbier din colț și pe cel de lăcătuș din celălalt colț să lupte pentru o libertate pe care n'o mai dorea, fiindcă o avea și să ceară o jumătate de pâine, când el știa că va avea una 'ntreagă, albă și moale, ca și patronul lui de acum. Vorbiau oratorii ăștia de 1 Mai despre aspirațiile și suferințele unei lumi pe care „muncitorii" de-aci n'o cunoșteau, căci idealul lor nu era dreptatea proletară, ci bună starea burgheză a patronilor lor.

Și așa 1 Mai n'a mai fost ce-a fost, căci s'au arătat jandarmii și au început arestările și câmpul și pădurea așteptau zadarnic oamenii să vină, să petreacă.

Dar azi n'a mai rămas nimic din toate astea. Nici veselia și nici arestările și oratorii. Și — poate din solidaritate — nici teii umbroși, bătrâni și prietenoși de odinioară. N'a mai rămas decât tâmplarul ungur de peste drum, bunul meu dascăl într'ale socialismului, care, între două ceasuri de tâmplărie, nu uita să-mi ia ciocanul din mână, ca să-mi comenteze, pe o ediție populară, un pasagiu din Marx... Stingher își poartă pașii prin oraș și poate nici nu mai găsește vreme pentru comentarii marxiste...

Iată o lume care moare și ea și iată o viață, cu rânduieli cuminți, care se pierde. Eu știu că petrecerile de 1 Mai n'au dus cu nimic mai departe revendicările transformatoare de rânduieli economice și sociale, dar iarăși știu că prilejul ăsta de întâlnire sărbătorească între patroni, muncitori și intelectuali a avut totdeauna o funcțiune de deosebită însămnătate educativă. Muncitorul, de cele mai multe ori un tânăr între 16—20 de ani, venit de unde-va dela sat, singur, sărac, părăsit, avea, măcar odată pe an, dar sărbătorește și puternic arătată, dovada că aparține unui grup social, unei categorii de oameni, cari îl iau între ei, cari se gândesc la el, cari sunt ai lui. El își dădea seama că se integrează unei corporații care-și are legile ei și știa că fiecare ceas de muncă îl poartă spre o mai deplină identificare cu drepturile și datoriile ei. Cei cari conduceau viața asta de corporație, oameni aspri, muncitori și tăcuți, de cele mai multe ori, îl sileau la o viață de trudă, dar, iată — nu uitau să aibă și un cuvânt bun și aveau grijă să-i dea și un ceas de petrecere. Astfel muncitorul tânăr era crescut pentru o viață organizată, sănătoasă. Azi el este copilul nimănui. Școlile de ucenici isbutesc să facă prea puțin pentru viața lui de după muncă. Corporațiile vechi aproape numai funcționează. Mișcarea socialistă, cea de veche factură, care purta de grijă de oameni ,s'a pierdut de mult, iar cea nouă e făcută să dea lefuri câtorva, nu să vadă ce se 'ntâmplă cu cei mulți. Nu se mai gândește nimeni la lumea asta a muncitorilor tineri, cari umblă, seara și Duminica, singuri ,rătăciți pe străzile orașelor cari nu-i ia în seamă. Odinioară aveau măcar un 1 Mai al lor, de primăvară tânără și bucurie sufletească. Azi nu-l mai au, fiindcă tot soiul de demagogi l-au transformat în prilej de agitație „antifascistă", sau așa ceva, cu simbriașii unei doctrine cârpită din broșuri comuniste.

Mă gândesc ce nimerit loc și-ar găsi, între tinerii muncitori din România, studenții naționaliști. Organizațiile noastre au avut și au încă, prea mult un caracter de castă făcută numai pentru bacalaureați". Să deschidem larg porțile și spre lumea asta curată a muncitorilor, cari așteaptă o vorbă bună, o inimă caldă, o mână de camarad.

Se vor găsi cred două-zeci de luptători naționaliști cari să organizeze, în disciplina credinței naționaliste, vremea liberă a tineretului nostru muncitoresc, pentru care astăzi nimeni nu mai face nimic.

Universitatea lasă destulă vreme liberă studențimii noastre, care și-ar putea găsi odihnă și altfel decât în plimbări prea mult prelungite. Cartierele muncitorești stau uitate ori pradă ușoară unor agitatori ocazionali. Să coborîm câteodată acolo, cu sufletul deschis, pregătind marea înfrățire românească între toți cei cari muncesc, pentru ridicarea și biruința nației.

Iată lucruri la cari se cade să ne gândim în ziua de 1 Mai, care este totdeauna așa de frumoasă.

Octavian Neamțu

RETRAGEREA ABISINIENILOR

Negusul bate recordul... (Guerin Meschino)

„Neamul Românesc" 5 Noembrie 1906. — D. N. Iorga, de altădată

Evreii noștri

✵ *Un ziar povestește cum s'a inaugurat școala „israelită" din Panciu și pomenește și pe d. „Sechter, profesor de limba română și rugăciune". Și-a potrivit bine materiile d. Sechter! Acolo la Panciu, Românii au avut inconsecința de a veni la deschiderea școlii evreiești și de a asculta un discurs în „limba ebraică". Scârboși oameni și cu totul vrednici de orice cucerire! P. S. N'avem, nu putem avea nici-un cetittor în Panciu.*

✵ *O apropiere firească face ca „Adevărul" să aibă cel mai mare interes pentru conferințele bietului escroc Georgescu-Vitriol. Pe când îi opune concurența „prințului Lahovari" al său?*

✵ *In evreescul „Bukarester Tagblatt" își fac apărarea nimicitorii pădurilor noastre, sărăcitorii moșnenilor, Fișereștii munților, baronii unguri de sânge iudaic, frații Grödel, dușmanii noștri.*

✵ *La Mândrești, moșie de 1000 de fălci în jud. Botoșani, deputatul N. I. Ciolac ar primi cei 60.000 de lei oferiți de Banca populara din satul Dorobanți, în locul celor 70.000 cu cari-l îndeamnă evreul B. Spottheim. Invățătorul, unit cu cârciumarul, au făcut crima de a zădărnici lucrul.*

✵ *Preotul sau slujbașul bisericesc dela Madona Dudu din Craiova, care a lăsat sa intre în altar și să atingă cele sfinte evreul Finkelstein-Scânteie, fiindcă e „ziarist", nu poate fi decât un nemernic vrednic de dispreț.*

✵ *La Iași s'a anunțat solemn, într'o adunare presidată de Alteța Sa d. Rosenbaum și de Mitropolitul Niemirower din localitate, șeful temporal și șeful spiritual al Evreimii ce stăpânește România, congresul sionist ce se va ține în Decembrie la București. Fii mândră, Capitală a Regelui Carol, de cinstea ce te așteaptă. Nu strica nici un geam din sala unde se va ținea Parlamentul sionist, căci asta o caută: prilej de chelălăială. Țibă!*

✵ *Sindicatul Presei a votat o moțiune prin care infierează ziarele vândute străinilor. De sigur că nu e vorba de „Adevărul". O zice el însuși! El nu întrebuințează acest metal.*

✵ *Evreii din Cernăuți sunt furioși că s'a reprezentat o piesă în care unul de-ai lor din Olanda îi zugrăvește cum sunt: „Ghetto". Țipă mai toată presa „dulcii Bucovine".... Să se reprezinte și la noi, acolo unde s'a reprezintat „Manase".*

✵ *„Adevărul" crede că Statul francez a dat voie preoților catolici a se căsători. Poate ce poate Dreyfus — dragă Iție, dar asta — nu!*

✵ *Hotărîrea în discuția dintre prietenul A. C. Cuza și profesorul Bujor o dă însuși d. B. Brănișteanu, care, când nu e Braunstein, e Berestényi. E cel mai competent judecător în chestie de creștinism și de naționalism.*

✵ *Cu Jidani, cu Bulgari cu tot, „funcționarii comerciali" și-au ținut congresul în București. Orice s'a putut vorbi, dar despre Evrei, — nu.*

✵ *In Camera ungurească s'au dat la lumină mijloacele de mituire pe care le întrebuința firma de jefuitori ai pădurilor, Grödel. Se află în țara aceasta un om care să scuture pe Jidanii aceștia?*

✵ *Trecând astăzi cu tramvaiul pe calea Văcărești, zăriu următoarea firmă: Aci se va deschide marele magazin cu coloniale și „articole de Moldova" Schönfeld dacă nu mă înșel. Cuvântul „Moldova" n'are aici un duios răsunet de: țară a Sionului?*

✵ *„Adevărul" pare că voiește a pune la îndoială onorabilitatea mea. Să spu'e lămurit, ca să se afle înaintea juraților sau să primească în persoana celui răspunzător o corecțiune meritată. Sau și una și alta.*

✵ *Zile întregi, „Adevărul" a împuiat urechile proștilor cari se lăcomesc la citirea lui, cu „afacerea Humbert" din România, copleșind cu batjocuri și pângărind cu ironii pe o „biată femeie", căreia i s'a dat și chipul și caricatura. Cercetările parchetului au dovedit că e vorba de vre-o 4.000 de lei neplătiți și că toată „afacerea" e răzbunarea unui samsar evreu, numitul Weinberg, și încă un atentat șarlatanesc la punga cetitorilor. O „afacere Humbert" există de mult, însă acolo unde se ridică în protap pe o clădire făcută cu banul altuia buchile aurite care fac cuvântul ironic „Adevărul".*

✵ *Duminică 22 curent, s'a ținut la Brăila o întrunire a tuturor meseriașilor „de orice naționalitate", spre a se discuta ce măsuri trebuesc luate pentru îmbunătățirea lor și a se alege un comitet. Frumusețea a fost că toată sala era plină numai de evrei.*

N. Iorga

Triumful bestialității

In Spania: Comuniștii arzând odoarele unei mânăstiri.

Scriind articolul acesta, caut să-mi înfrâng subiectivismul care trăiește în orice ființă omenească și să-mi închipui că nu aparțin nici unei contingente politice. Poate numai așa voi izbuti să-mi stăpânesc revolta de care sunt sigur trebue să fie cuprins orice om, indiferent de credințele sale.

După cum, tot în chipul acesta, încerc să-mi stăpânesc desgustul la gândul că sunt nevoit să amintesc numele unor epave politice, nu ale acestora de cari ne izbim zilnic aici la o margine de bărăgan, ci ale altora, despărțite de primele numai prin distanță și ajunse, prin jocul circumstanțelor din iarmarocul demagogiei, proeminente canalii.

E vorba de Spania. O părticică a Spaniei însă, pentrucă ceiace pare astăzi să ni se înfățișeze drept revoluția poporului spaniol este o mascaradă de grotesc și crimă în care protagoniștii sunt vechile măști întâlnite în mai toate situațiile de nesiguranță, iar restul, câteva sute de mii de inconștienți, massa de manevră în care se asmute instinctul fiarelor.

M'am mai oprit uneori asupra Spaniei, când am crezut că e necesar să scot în evidență imensul desacord dintre fapta și palavra panglicarului republican spaniol și-mi amintesc, după revolta din Asturii, publicând un foileton în „Țara Noastră" mi-am atras un soi de ripostă indirectă din partea presei de „mare informație și deformație", în care un Cristureanu scotea un urlet sălbatec de gorilă rănită de insuccesul revoluției roșii: „Ar fi cazul să ne întrebăm dece sunt în Spania anarhiști atât de numeroși și de ce tactica lor este atât de anarhică".

Ah, presa noastră democrată, și ca o încoronare a ei „Adevărul", foaia aceasta de destrămare a sufletului românesc și de deghizată doctrină comunistă, foaia aceasta căreia spre rușinea noastră nu am ajuns până azi să-i opunem un ziar care să-i contracareze cu toată forța uneltirile ei, iar când s'a ridicat uriaș „Calendarul", laba târfei politice l-a sugrumat, presa aceasta pe care o tolerăm cu o inconștiență criminală să ne insulte, să ne comande chiar, a fost cuprinsă de o neînchipuită veselie când lespezile ne vesteau triumful bestialității în Spania. Cu fiecare turlă de catedrală prăbușită, cu fiecare catapeteasmă surpată, cu fiecare soldat, ofițer, preot, femee sau copil sugrumat de bestiile deslănțuite, reptilele „Adevărului", Braniști și Brănișteni, proslăveau „virtuțile" revoluționarilor.

Atavica atrocitate care se ascunde în bezna instinctelor acestor feroce animale — lucru atât de frumos spus de Nichifor Crainic în „Evreii și dictaturile" — ne arată la ceiace ne putem aștepta dacă vreodată fericirea unei revoluții comuniste s'ar abate și asupra noastră.

Omul politic căruia în bună parte i se datorește împingerea Spaniei în brațele sovietelor este fostul președinte Alcala Zamora. Lipsit de caracter și omenie, fiul manicuristei instruit și ridicat din ajutorul casetei regale, ca ministru monarhist este primul care trădează și lovește interesele coroanei; ca fervent catolic lasă pradă focului bisericile, iar ca pretins om de dreapta trădează partidele de ordine și deschide drumul anarhiei partidelor de stânga.

Se știe că în urma compromiterii canaliei radicale Al. Lerroux în afaceri gen Stavisky, d. Zamora evită să încredințeze puterea d-lui Gil Robles, șeful majorității parlamentare, care de altfel printr'o tactică greșită s'a ținut departe de o reală guvernare. D. Gil Robles era ultima rezervă peste care d. Zamora nu putea trece, ținând seama de configurația Camerii. Dușman însă al d-lui Robles și pentru a înlătura preponderența dreptei, fostul președinte recurge la un expedient de prost calcul. Aduce în fruntea unui guvern de tranziție o mediocritate, Portela Valladares, pe care o investește cu decretul de disolvarea Cortesurilor. In aplauzele stângei d-lui Azana și în protestele majorității d-lui Robles, Cortesurile sunt disolvate.

Cum d. Alcala Zamora nu se mai putea sprijini pe radicalii lui Lerroux, desființați politicește, începe prin mijlocirea lui Portela o încercare de grupare a unui partid de centru care să joace rol de arbitru între grupările de stânga și cele de dreapta.

Alianța însă care s'a înfăptuit extrem de repede la stânga, zisul „front popular" format din acțiunea republicană a lui Azana, radicalii de stânga a lui M. Barrio, socialiști, comuniști și anarcho-sindicaliști, aderenți de ultim moment din impulsul Moscovei, iese biruitoare, iar scontatul partid de centru cade ca o placentă avortată pe brațele lui Portela.

Prima grijă a blocului de stânga a fost să plătească polița de recunoștință președintelui Alcala Zamora, așa cum se obișnuiește între „cumetrii" de înălțimi morale deosebite.

Deși stânga aprobase cu entuziasm gestul fostului președinte de republică, pe când d. Gil Robles ceruse darea în judecată a acestuia pentru disolvarea anticonstituțională a Camerei, totuși după succesul repurtat în alegeri, d. Zamora devine un lest ușor și necesar de aruncat peste bord spre deplinul triumf al revoluției. Intr'o ședință a Cortesurilor, președintele consiliului, Azana, de data aceasta în aplauzele stângei și în protestele dreptei, cere și obține un vot de blam contra actului ilegal de disolvarea Cortesurilor în 20 Ianuarie 1936 și trădătorul monarhiei spaniole este debarcat.

Providența care aranjează atât de bine lucrurile a venit la timp să răsplătească mârșevia dela 14 Aprilie 1931 a masonului Alcala Zamora.

Azana? Prototipul politicianului demagog, pervers, lipsit de conștiință și gata la orice tranzacție. Implicat în 1934 în mișcarea revoluționară din Barcelona, este dat în judecată pentru delictul amintit la care se adăuga acela că în 1933, fiind ministru de războiu, înarmează nucleele socialisto-comuniste cu armele unei avortate încercări de contrabandă în Portugalia. Intervine însă d. Zamora și d. Azana e redat bazma curată forțelor de care republica avea nevoie.

Cum era de așteptat, morala sa de republican îi dicta un sentiment de îndatorire către șeful republicii. Și l-a manifestat după cum vedeți, completându-se unul pe celălalt.

Am citat aceste două tipuri de înaltă „aristocrație" republicană ca să vă puteți da seama cine deține astăzi frânele unei țări care odinioară stăpânea jumătate din lumea întreagă.

Insfârșit, d. Azana, cu ajutorul elementelor comuniste și anarho-sindicaliste se poate numi șeful guvernului spaniol. In realitate d-sa este prizonierul străzii căreia îi plătește alianțele electorale. Și d. Azana, fire nobilă, este de o rară mărinimie. Din prima zi închide ochii în fața tuturor provocărilor „frontului popular" și îndeosebi a unei fracțiuni anarhice, comuniștii cei mai virulenți în deslănțuirea asasinatelor.

Din prima zi i se pretinde d-lui Azana amnestierea tuturor deținuților politici din 1934. Tovarășii n'au timp să aștepte hotărîrea Camerii. Inchisorile sunt luate cu asalt și vreo 50 mii de delicvenți de drept comun sunt puși în libertate, venind să îngroașe numărul armatelor de crimă și jaf. Un Gonzales Pena, șef al frontului popular, scos din închisoarea unde-și ispășia pedeapsa pentru furtul a 14 milioane pesetas din tezaurul „Băncii Spaniei", își deslănțuie, împreună cu Largo Caballero, hoardele, țipând guvernului:

„Dacă programul total al frontului popular nu este aplicat într'un foarte scurt timp, vom recurge din nou la revoluția armată și definitivă".

Li s'a impus patronilor reprimirea cu plata salariilor, începând din Oct. 1934 până acum, a tuturor derbedeilor cari i-au batjocorit și le-au provocat pagube enorme. Uneori acceptările acestea forțate ascund în ele un tragic neînchipuit. Astfel, un restaurator al cărui părinte fusese omorît sub ochii săi de o haimana, condamnat de altfel la zeci de ani muncă silnică, sub amenințări este silit să reprimească pe ucigașul tatălui său și să-i rabde zi de zi insultele.

Intregul teritoriu al Spaniei este sub stăpânirea bandelor îmbătate cu rachiu și libertate. Viața cetățeanului numai prezintă nici o siguranță. Se ucide fără a mai da socoteală cuiva și fără să ți să ceară socoteală. Autoritatea e sub desmățul animalic al bestiilor cu chip de om. Sub ochii acestei autorități neputincioase și părtașe la dezastru se petrec scene de iad. Nu sunt iertați nici copiii. Fetițele sunt pângărite de adepții lui L. Caballero și Ludalecio Prieto și ucise sub ochii îngroziți ai mamelor. Dintr'un cap în celălalt al Spaniei ard catedralele și preoțimea suferă martirajul eroic al primelor timpuri de creștinătate, iar Azana își țipă satisfacția de pitencatropus erectus:

„Focul este o stare endemică în Spania. Inainte se ardeau oamenii pe rug, astăzi se ard sfinții în efigie".

Tabloul Spaniei din anul acesta este aidoma cu cel descris de Emilio Castelar — președinte al primei republici, dar care și-a renegat apoi republicanismul așa cum și-l reneagă astăzi Miguel de Unamuno — este aidoma cu cele afirmate în Mai 1874 de republicanul Castelar:

„Și atunci am văzut ceiace am fi vrut să uităm; răscoale zilnice, indisciplina militară, republicani prețuiți de popor omorîți în plină stradă; populația pașnică ațâțată la revoltă și cuprinsă de această febră; o dictatură demagogică la Cadix; sângeroase rivalități de nume și de familii la Malaga, celace provoca fuga aproape unei jumătăți din populație și războiul între fracțiunile celeilalte jumătăți rămase; desarmarea garnizoanei din Grenada după cele mai sălbatice bătălii, bande cari plecau din unele orașe pentru ca să se ducă să lupte sau să moară în alte orașe, fără să știe nici pentru cine nici pentru ce, ca bandele dela Sevilla și Utrera; incendii și asasinate la Alvoy; anarchia la Valența; armatele de partizani din Siera Morena; provincia Murcia abandonată demagogiei; târgușoarele din Castilla îndemânând din înălțimea baricadelor la un războiu al Comunelor ca și când Carol de Galad ar fi debarcat pe coastele noastre de Nord; o îngrozitoare și misterioasă scenă de certuri și lovituri de pumnal între emisarii cantonali și apărătorii guvernului la Valladolid; capitala Andaluziei în arme; Cartegena în delir; Alicante și Almeria bombardate.

Nu putem înșirui aici toate ororile și ignominiile desfășurat timp de 40 de zile de domnie a „frontului popular". Ne rezervăm pentru un alt articol.

Insă celace se întâmplă acuma nu ne-au surprins: erau de așteptat. Le-am prevăzut când, după teribilul măcel din Asturia, scriam că datorită tratamentului de favoare de care s'au bucurat capii revoluționari, unora ușurându-li-se fuga peste hotare, iar altora permițându-li-se o evadare de sub severitatea legilor, ba chiar o reabilitare politică, Spania va fi peste puțin timp teatrul unor lupte unde actorii cari vor juca aceleași roluri ca în 1934 vor fi ocrotiții d-lui Zamora și Lerroux. Evenimentele ne-au dat dreptate.

Putem afirma că nebunia de astăzi e nebunia întregului popor spaniol? Ar fi o glumă stupidă. Ca în oricare altă revoluție — cea franceză, cea rusă — o minoritate alcătuită din criminali și apași, secondați de nenorociții și inconștienții în care se exaltă instinctele josnice și cari n'au posibilitatea unei verificări a conștiinței, devin stăpânii uliței. Acești nenorociți și inconștienți îngroașă rândurile hoardelor de crimă, iar în umbra cluburilor revoluționare, beneficiarii unei prostimi lesne de înșelat conduc pașii mulțimilor și regizează loviturile. Revoluția ratată, sinistrele pasări iau drumul către alte zări și prostimea rămâne să plătească crimele celor ce i-au asmuțit. Revoluția izbândită, sunt profitorii situației și aceiași prostime suferă nebunia de a-i fi vrut stăpâni.

Imi amintesc de unul din multele cazuri petrecute în timpul atrocităților din Asturia. Un lucrător de o rară corectitudine profesională, un om perfect moral și credincios, a fost antrenat de brutele revoluționare încât au făcut din el o fiară. Cele mai înspăimântătoare crime au fost săvârșite de el. Prins și tradus în fața Curții Marțiale, nenorocitul — spre deosebire de orice Comparys — și-a mărturisit ticăloșiile, încheind: „Am fost amețit. Am omorît omul din mine. Nu vă cer iertare. Condamnați-mă, căci numai moartea îmi poate da liniștea". Și în fața plutonului de execuție, cu ochii spre crucifix, omul transfigurat de nădejdea unei iertări divine, plătea cu propria-i viață, momentul de rătăcire în care care-l împinseseră marii vinovați: L. Caballero, I. Prieto, Comparys, etc.

Spaniei îi trebuiesc la toate răspântiile furci în care să se clatine acești nemernici, cari pentru poftele lor murdare distrug sufletul mulțimilor și întronează domnia bestialității.

Pentrucă triumful acestora, este triumful bestialității.

E. Boroianu

Socrate și... Pandurul

Cu gravul risc de a supăra pe d. Toma Vlădescu, care a surprins cumetria ideologică organică dintre marele Socrate și uriașul întru cugetare Mihalache, și care ține la acest subiect ca la o moșie, ne agățăm și noi de el, după ce, iată, cerem scuze proprietarului.

Se știe că d. Ion Mihalache — Socrate nu se mai poate supăra că-i dăm rivalului lui întâietate, de-altfel o și merită! — are marea, unica virtute, de-a putea fi identificat cu multe personalități care-au urnit veacuri din loc.

Amintiți-vă numai de 14 Noembrie! Această dată are o sonoritate interioară de pe-acum epocală, care va rămâne adânc înfiptă în istoria națională, poate europeană chiar, ca *14 Iulie* în istoria Franței. D. Mihalache a purces atunci de prin părțile Oltului — așa a făcut și Pandurul din Vladimir acum un veac și cincisprezece ani. Și a pornit în marș voinicesc înspre București, căci i-a lăsat poruncă Tudor Vladimirescu să darime guvernul. Dacă guvernul cădea prăvălit de vijelia care vâjia apocaliptic pe sub cămașa cu clopoței internaționali a Pandurului din Topoloveni, sau năruit de alte vânturi, noi ne-am fi bucurat ca 'ntr'o zi de Paști. Dar d. Mihalache s'a poticnit în cămașă, a făcut nu știu ce declarații și a trădat testamentul lui Vladimirescu. Astfel a intrat în istorie 14 Noembrie. Pe urmă iar luptă ca la Mărășești, la Mehedinți și apoi în parlament. Aici d. Mihalache, care nu uitase că a vrut să fie Pandur, a strigat — în lureș și vâltoare — ajutorul lui Socrate, care desigur că n'a putut să rămână nepăsător, s'a răsucit în mormânt și-a fost de-ajuns. De-atunci magistrul și discipolul, adică Socrate și d. Mihalache, sau poate invers, se 'ntâlnesc în misterioase colocvii nocturne și-și rotunjesc reciproc gândurile. D. Mihalache a aflat astfel că Socrate umbla pe străzile de soare ale Athenei cu floarea cetății după el. Se oprea într'o cruce de drum și 'ncepea să pună întrebări, sau cerea să fie întrebat. Inteleptul athenian stăruia asupra unei probleme până când îi epuiza umbrele și-o puteau prinde într'o luminoasă înțelegere toți ascultătorii. Pornea apoi mai departe, despica altă problemă. Așa a trăit Socrate toată viața lui. A mai aflat d. Mihalache că Socrate a făcut și politică — asta l-a înflăcărat mult! — a participat adică la treburile publice ca membru în consiliul tribului Antiochida, dar niciodată n'a putut fi ministru. D. Mihalache a fost! Cine a spus că discipolul nu-și poate întrece magistrul? Dar amănuntul care a inspirat cea mai recentă atitudine a Pandurului nostru a fost șoapta lui Socrate, pe când se plimbau împreună într'o noapte cu luceferi albi și tremurători, că cel mai mare discipol al lui, după d. Mihalache, bineînțeles, este vorba de Platon — a fost și un fel de comunist. Atât i-a trebuit Pandurului. A tresărit extatic din ițari și din cămașă, a trosnit revelator din degete și-a repezit țundra pe ceafă și s'a uitat înspre Nistru... Dar să nu ne grăbim.

Așa dar cam atât a putut pricepe d. Mihalache din colocviile cu dascălul său. Și la lumina unui fulger cerebral, a intuit aici toată substanța unei *Românii Noui*, care gâlgâe prin oasele „statului țărănesc" ca drojdia în butoaele de la Topoloveni. Cu aceste elemente de înaltă și pură esență socratică sub fruntea sa bătută de Dumnezeu să cugete — câte odată! — și de destinul istoric al „nației", a purces Topoloveanul pe drumurile țării. Și s'a întâlnit cu floarea neamului, cu tinerii de cari i-a vorbit în taină Socrate. Cu ei agățați stol de poalele cămășii, s'a oprit în *Eintracht*. S'a proțăpit apoi cu pieptul înainte în poză de tribun, ca Socrate! S'a gândit o clipă, cum ar putea fi mai pe plac dascălului. Și a început:

— „Mă întreb... Răspund"... Ce s'a întrebat și ce a răspuns d. Mihalache, nu interesează. Interesează numai faptul că dialectica lui, ca metodă, ar fi impresionat pe însuși Socrate, care nici odată n'a izbutit s'o articuleze atât de energic. Dar după ce se întreabă și-și răspunde, foarte scurt, intră în adevărata metodă socratică și continuă:

— „... Vă rog să-mi puneți d-voastră... orice întrebare". — Și atunci s'au ridicat din bănci mulți Platoni țărăniști, cari s'au repezit în dascăl cu întrebări de adâncă subtilitate filosofică. Toate întrebările neofiților s'ar rezuma cam la următoarea:

— „Ce obligații își ia partidul național-țărănesc, că fiind la guvern, va desființa grupările de dreapta, dăunătoare naționalismului?". Și Socrate, adică d. Mihalache, s'a răsucit într'un picior cu cămașa horă în jurul lui, a înălțat sprincinile, a încrețit fruntea, s'a opintit odată și i-a dat drumul. A vorbit despre toate problemele și *despre ceva în plus*. Dă-i cu Hristos (cu care d. Mihalache s'a comparat!) dă-i cu Paul, cu România nouă, cu tineretul și apoi s'a 'nnecat odată și-a spus una mare: „Partidul național-țărănesc nu poate muri de gloanțele tuturor neterminaților".... Și nici nu-i nevoe, adăogăm noi. Și apoi mai scandat: „Dacă ar fi să pierim, pierim prin inaniție spirituală". Ei, d-le Mihalache, așa-i că te-a învățat și „Sfarmă-Piatră" ceva? De când îți tot spunem noi acest lucru? Dar oricum, atâta sinceritate față de anemia spirituală a partidului d-tale nu ți-ar fi cerut nici Socrate, oricât era el de încăpățânat. Dar acum ai scăpat-o și bine ai făcut. Și iarăși tineretul: „Am văzut, în țări streine, tineretul organizat și vă mărturisesc ca-mi place". Ați auzit? D. Mihalache știe că până acum și-a căutat tot ceea ce-i trebuia, peste graniță. De ce-ar rupe-o cu tradiția asta, așa de comodă?

Am așteptat să auzim răspunsul la întrebarea vitală pusă de unul din Platonii țărăniști, adică ce va face d. Mihalache când va veni la guvern cu „grupările de dreapta"? Dar Socratele a tăcut. Știe el ce știe! Nu trebuia să piardă din vedere însă că magistrul lui n'a rămas dator nimănui cu nici-un răspuns.

Dar, cum v'am spus, Platon — comunistul acesta de Platon — a înfierbântat sângele d-lui Mihalache ca o țuică de prune. Cum, unul din cei mai mari discipoli ai lui Socrate, comunist și eu nu? Indată și-a strâns brăcinarul și-a pornit cu căciula subsioară pe la aia cu fronturi, cari știe el că sînt comuniști pur sânge. Și de-odată la Hunedoara încep sângerările comuniste din devotament pentru „țărănism". Sărindarul aranjează zilnic frizura ideologică a Pandurului, care spumegă epic pentru un vreasc ca tovarășul Constantinescu-Iași și tună ca Jupiter întru apărarea Anei-Pauker, această bleandă dementă ca toți tovarășii și apărătorii ei. Dar ce-are-a-face, Socrate poate fi liniștit, că iată prin Pandurul din Topoloveni tradiția comunismului platonian nu s'a frânt. Ba dimpotrivă, discipolul modern al bătrânului atenian a înțeles să-și asume toate riscurile care-ar decurge din acest eroism întors cu fața înspre Nistru, pe care la rigoare, îl va trece noaptea și va fulgera de-acolo împotriva unei țări ingrate. Ce să faci? Aceasta-i destinul oamenilor mari, d-le Mihalache. Adu-ți aminte de bietul Socrate... dar și de d-ta.

Niță Mihai

Spre o literatură românească

In ceasul acesta de crâncenă zăpăceală și obscurantism în care orice valoare nu există decât sub o formă embrionară, cred că nimic nu e mai potrivit și mai sănătos decât să discutăm oricând și pretutindeni problemele României moderne. Trebue să ne dăm seama din capul locului că niciodată România nu s'a găsit la un punct de răscruce în marea măsură în care se găsește astăzi. Și niciodată structura ei n'a fost mai bogată în contradicții și în aspecte paradoxale ca acum. Trăim oarecum momentul istoric rusesc dela 1860—1870, când în toate cârciumele și la toate colțurile de stradă ale Petersburgului, tinerii nu vorbiau decât despre existența lui Dumnezeu și despre viitorul patriei lor pravoslavnice.

Priviți în jur: veți vedea un tineret românesc într'o mereu reînoită frământare lăuntrică, al cărei rost generația mai în vârstă refuză cu o stupidă și dârză încăpățânare să-l înțeleagă.

Dacă vă aplecați urechea mai aproape de sufletul acestui tineret nu veți auzi decât murmur de viguroasă revoltă... Plutește pe de-asupra noastră a tuturora duhul uriaș al unui nou con spiritual și politic. Peisagiul e măreț și impresionant ca o revărsare de auroră.

In acești ultimi ani decisivi stă ascuns sâmburele viitorului, din care în curând va izbucni istoria românească de mâine. Deaceia cred că epoca de față are o hotărâtoare însemnătate pentru destinul țării noastre: — epocă de fierbere subterană și de svârcolire larvară. Sensul ei real nu se va vădi decât atunci când toate impuritățile se vor consuma și coloana de lumină va țâșni ca o vână de apă vie din străfunduri insondabile...

Unul din semnele vremii noastre este orientarea spre românism, adică apropierea din ce în ce mai intimă de izvoarele conținutului nostru etnic. Este dureros că a trebuit să treacă timp așa de îndelungat pentru ca spiritualitatea cu adevărat românească să intre pe drumul greu de cucerire a drepturilor ei firești. Insemn mai jos câteva gânduri în legătură cu raportul ce se crează între românism și literatură, privind problema în perspectiva liniei naționaliste de orientare.

Literatura noastră postbelică are o fizionomie suficient de ciudată spre a izbuti să deconcentreze cititorul prea puțin rutinat. Cele mai multe din poeziile publicate în reviste par lectorului cu mintea limpede, care caută în literatură un prilej de odihnă și plăcere intelectuală, deadreptul absurde și grotești. Evident, cititorul oricât ar fi el de nefamiliarizat cu spiritul celor mai recente școli literare, are partea lui considerabilă de dreptate. Socoteala, în definitiv, este foarte simplă.

Poezia, zisă românească, de după război, în majoritatea cazurilor, își mărginește condiția ființării ei la gratuite jocuri de tehnică și de virtuozitate verbală. Uscată de fluidul inefabil al simțirii autentice, ea se dedă la abile acrobații sintactice,— care până la sfârșit au darul să o facă, pur și simplu, incomprehensibilă. In ultimul deceniu lucrurile s'au agravat peste măsură. Tinerii făuritori de stihuri au căzut, în massă, victime ale aceleași greșeli: au avut convingerea aceasta naivă și strâmtă că ei pot s'o rupă cu trecutul, frângând cu desăvârșire rădăcinile tradiției. Tradiționalismul a fost hulit — și mai este! — cu un necugetat exces de zel fără măcar să i se cunoască semnificația veritabilă. Incontestabil, dacă vezi în cultul tradiției o realitate statică din care s'a scos până și cel de pe urmă germene de viață, — atunci revolta împotriva ei e în întregime justificată. Numai cât tradiția e cu totul altceva: tocmai contrarul; o realitate străbătută de suflu dinamic prin care se reînvie acele imense zăcăminte de ființare istorică și anonimă a națiunii. Tradiția nu este încremenire în tipare definitive; ea este creație continuă și organică.

Grupul poeților dela *Gândirea*: Lucian Blaga, Nichifor Crainic, V. Voiculescu, Radu Gyr și uneori N. Crevedia, ilustrează în chip splendid această accepție largă a tradiției.

In versurile unui Lucian Blaga, de pildă, se împletește cea mai adâncă sensibilitate românească, întreg misterul sângelui nostru străbun cu cele mai noui posibilități de expresie. La V. Voiculescu și la Nichifor Crainic fondul robust al simțirii românești se șlefuește în cristale de mare artă. Recent, Radu Gyr ne-a dat câteva cântece de minunată inspirație; care vor însemna un capitol nou în evoluția liricei noastre. Poezia *Gândirii* a răsărit din brazda gândului și a sensibilității românești. Aici rezidă taina trăiniciei sale.

Tinerii versificatori ultramoderniști au călcat alăturea de drumul desvoltării naturale a poeziei noastre. Plăsmuirile lor sunt hibride și arbitrare jonglerii de termeni, — fără acea necesară progresiune interioară a sentimentului care îi dăruiește unei poezii durabilitatea.

Să nu uităm că aproape toți exaltații „ismelor" postbelice, la noi ca și în apusul Europei, sunt evrei. Nefiind integrați în duhul de evoluție al culturii românești, ei și în tărâmul literaturii manifestă aceiași tendință distructivă specifică rasei iudaice, care se observă foarte distinct și în domeniul științei și al filosofiei.

Desigur, Arghezi, Bacovia și Barbu sînt trei mari poeți. Dar atât Arghezi cât și Barbu, — înainte de -a fi cel dintâi modernist și cel de-al doilea ermetic, sunt niște adevărați vraci ai cuvântului românesc. Poezia lor se sprijină pe o profundă experiență sufletească, pe o trăire, pe o istorie spirituală.

Și pe deasupra, poezia lui Barbu este o subtilă sondare în substratul balcanic al folclorului nostru. Același lucru se petrece cu Bacovia. Acest chinuit cântăreț al tristeții iremediabile și a desagregării organice care duce în neant, deși vă pare paradoxal, nu este un poet care să rupă firul tradiției românești — concepută pe planul larg conturat mai sus.

Odată un vestit critic francez spunea că romanticii decadenți sufăr de delirul invenției verbale. Cu oarecari modificări diagnosticul e valabil și pentru poeții de frondă ai zilelor noastre.

Versurile pe care le citiți, în diverse reviste literare de astăzi, sunt, cele mai multe, simple trouvaille-uri și atât. Virtuozități lexicale și sintactice, uneori foarte subtile și de efect, lipsite însă de substanța bogată a simțirii. Aceste virtuozități degenerează repede în manieră. E semnificatif faptul că toți meșterii noștri de cuvinte rimate și ritmate au căzut în dezastruoasa și sterila meteahnă a manierei. Cuvintele sunt așezate după același bizar calapod de fiecare dată. Ceeace însemnează că un acord adevărat între expresie și fondul sufletesc nu există. Goana după cuvântul nou și dur, oricât ar fi el de vid, strivește orice în calea ei. Un principiu elementar de bun simț estetic îți spune că un cuvânt are valoare atâta vreme cât el este corespondentul material al unui conținut lăuntric. Din moment ce conținutul sufletesc este inexistent, — cuvântul devine o fadă abstracție convențională, un semn rece fără viață.

Poezia românească n'are nici un sens dacă legătura dintre izvoarele vieții etnice și ea sunt frânte.

Asta ar trebui s'o pricepem cu toții ca pe-un mare adevăr românesc evident prin el însuși.

Septimiu Bucur

GOL ISTORIC

Istoria e prinsă primordial de timp; ea se desfășoară neîntrerupt pe cerul lui infinit, și niciodată alături de el. Universul întreg, și chiar uriașul cutremur de sfârșit al existenții se topește în timp. Numai Dumnezeu trăește dincolo, în marele transcendent. Mersul în timp e cel mai sever destin al lumii, și toată tragedia firii e o ieșire din marea trecere. E ceva înspăimântător de imens și apăsător; ceva care ne stăpânește suveran dela începutul marilor începuturi, și în care găsim totuși ceva din reconfortant. E un fel de complacere în apăsătorul din vremuri imemoriale; un fel de nesimțire a greului ceresc; o lege dură a Universului, trecută din vremuri în străfundurile misterioase ale ființii; o lege în care suntem integrați prin trăire și definiți ca muritori.

Toată istoria lumii se întinde uluitor peste nesfârșita linie a timpurilor; faptele se leagă istoric, se structurează în blocuri enorme de vreme, durând orizonturi mari de timp. In istorie se leagă strâns toate faptele lumii, se solidarizează după criterii de natură, dar niciodată nu se desprind. O desprindere presupune o ruptură adâncă, o despicare prin gol. Ori mersul istoric ascunde în pirosfericul său secretul esenței de durată, sălbateca scurgere neîntreruptă care înăbușe golul. Nu există aci nicio soluție de continuitate, nici o stare pe loc, și nici o lipsă de existență istorică; asta ar însemna o scoatere fragmentară din întinderea timpului, un zbor imposibil peste vremuri. Fapt, chiar și conceptual, imposibil.

Dar nu este totuși mai puțin adevărat, că istoria nu se împarte în spații de timp perfect identice. In decursul deplasărilor istorice se întâlnesc diferite legături de fapte. Unele de dimensiuni mai impresionante zguduie întreg universul istoric, se încheagă în epoci uriașe care cuceresc locuri mari în veșnicie; altele mai puțin zguduitoare, trec nevăzute prin marele zbucium cosmic spre arzătorul întuneric al morții. Indiferent de configurația lor în eternitate, realitatea fără despărțituri a lumilor istorice, e ceva impresionant de viu. Imposibilitatea noastră de-a le prinde pe fiecare într'un univers bine rotungit, nu ne îndreptățește deloc la negarea lor ontologică. Planul ontologicului se întrepătrunde deseori cu planul necunoscutului, fără nicio dizolvare în neexistență.

In marile zguduiri istorice nu sunt spargeri creatoare de goluri; realitățile chiar atunci când se desfac, nu se desfac total. Ele se mai leagă totuși prin firele esenței de durată istorică. Orizonturile culturale, grele apăsări în timp, se figurează mult diferit și se dilată fiecare cât îngădue marginile. Ele însă nu sunt de tot intransparente. Puterea vederii nu moare în miezul lor, ci străbate dincolo, în alte configurații temporale. De aci, înțelegerea tuturor epocilor, în toată lărgimea lor. Aparentele rupturi istorice se fac desigur după rațiunea unui destin interior; asta numai în mersul general al lucrurilor. Sunt însă și rostogoliri: groaznice accidente istorice care aduc sensuri noui de viață, mari interferențe de orientări care descriu noui ceruri stilistice, perspective largi de logică și mentalitate nouă.

Este absolut indiscutabil, că în România de astăzi, avem două orizonturi care închid două lumi diferite. Deoparte, lumea celor bătrâni; o lume severă în formalism și entuziastă de superficial; de altă parte, lumea celor tineri, cu viguroase trăiri dinamice și uriașe zvâcniri în realitate. In despicarea polară a realității noastre românești, nu privesc decât aspectul contemporan, și nu introduc niciun criteriu biologic; cerul generațiilor se definește în cazul de față numai prin liniile spiritualului. Există într'adevăr o distanță mare între hotarele generațiilor noastre culturale. In lumea celor vechi trăește un altfel de-a privi lucrurile; și sunt integrați într'o configurație de orientări stinse; deacolo, aruncă priviri periferice asupra realității existente. N'am văzut încă niciunul dintre acei pe care îi numesc bătrâni, capabil de-o înțelegere a naționalismului totalitar; și încă n'am văzut niciunul dintre ei, conciliant cu azurul eroic al epocii. Am oarecum impresia, că lumea veche tremură de frica realului, că fuge înspăimântată de ontologic. Ea nu vrea să meargă așa cum trebue să meargă, așa cum îl ordonă imperativul ei interior. Dincolo, în cerul celor tineri, fierbe altă viață; o viață implântată adânc în inima realității. Oamenii de vremuri noui trăesc intens ascunsele străfunduri ale firii; ei se adâncesc în marele real; în ei trăește primordiala sete de ontologic, zăcăminte enorme de teluric. Dar ceva mai mult. In sufletul lor e marele sens spre înălțimile văzduhului; trăirea cu cerul, angelicul. Ei merg pe drumurile de soare ale spiritului.

Sunt două lumi care se distanțează mult; două lumi care dau aparența unei spărturi de vreme desfăcând un mare gol istoric. La noi se vorbește mult despre imensul nimic dintre generațiile culturale, și credem că ideia nu este luată nici direct din neant și nici direct din realitate. Din realitate nu poate fi luată, fiindcă nu există o astfel de realitate, iar direct din neant, tot așa de imposibil, fiindcă trăim o prea înspăimântătoare aparență de realitate. Ideia golului istoric dela noi, ca și ideia oricărui gol din întreaga istorie a universului, își are geneza în neputința noastră de-a prinde toate fragmentele infinitezimale de timp; se scurg segmente mici de durată pe care le botezăm zeruri istorice.

Generația noastră tânără — și acum vizăm sensul biologic al tinereții, — nici nu este realizată prin sine ca generație culturală. Generația lui Nichifor Crainic, Lucian Blaga, Tudor Vianu, etc., e generația creatoare, generația cu creer de aur. Ei au trăit într'un spațiu cultural prea închis, într'un orizont românesc prea șters. Momentul lor istoric era oarecum rostologit, deplasat; mersul culturii noastre ieșise din câmpul etnicului. Erau mari dezorientări, haotice interferențe de stil; aspectul total al culturii trecuse mult spre negru. Oamenii aceștia au avut atunci mărețe vederi de adâncime; s'au întors înapoi în veacuri și din linia de raze a celor mari: N. Bălcescu, M. Eminescu, A. C. Cuza, V. Pârvan, N. Iorga, etc., au făcut cer alb pentru cultura românească. Ei ne-au scos de mult din adamitic; gândirismul e o structurare masivă a spiritualului nostru din veacuri; uriaș luceafăr plecat din destinul neamului. Generația tânără respiră numai din aerul celor de mijloc; aceștia sunt într'adevăr uriași. Cu asta nu vreau deloc să pun în inferioritate puternicii capi ai generației noastre tinere; poate că ei n'au avut încă timpul unor rostogoliri istorice, sau poate că au nefavoarea de-a fi situați în istorie prea aproape de ceilalți, și legea măreață a firii refuză desfacerile pe spații prea scurte de durată; sau n'ar fi exclusă poate, chiar posibilitatea, ca generația celor de mijloc să fi durat un univers cultural după vrerea primordială a sângelui românesc, și însăși după vrerea întregului cosmos, căci în relația cosmică omul se integrează prin destin. Atunci desigur, că generația tânără n'are altă misiune decât aceia de continuare, de expansiune a pereților istorici, și nicidecum de spargere și rostogolire. Indiferent de poziția noastră în cosmosul culturii noastre; din profunzimile noastre etnice răzbat drumuri de jar pe care au mers rectiliniu înaltele noastre valori; e aceiași linie neîntreruptă, aceiași imensă realitate istorică figurată etern de marele nostru destin. Gol istoric nu există.

Azenta Sever Popovici

Francmasoneria Română-Unită

Dela un timp apare în galeriile masoneriei din România o nouă cârtiță cu o denumire, pompoasă de altfel, FRANCMASONERIA ROMANA UNITA, cu sediul central în București.

Este numai o simplă schimbare de decor. O diversiune tactică.

Pentru a se sustrage loviturilor îndreptate cu destulă preciziune, actualele formațiuni masonice caută să-și camufleze activitatea.

Nu mai există deci — are aerul să pretindă masoneria — acel Mare Orient, — pe care l'au văzut a fi o prea plecată slugă a Alianței Israelite Universale și un focar de ateism și antimonarhism.

In schimb, veți avea de afacere de acum înainte cu Francmasoneria română unită, organizație „națională", „independentă" și mai ales „creștină" și „monarhică".

Praf în ochii naivilor. Căci în realitate, iată ce este noua organizație anunțată cu atâta emfază.

❖ Francmasoneria Română Unită nu este altceva decât o sudare a două din vechile noastre cunoștințe: Marele Orient al României și Marea Lojă condusă de Mihail Sadoveanu.

Atât și nimic mai mult.

O firmă nouă, și o avalanșă de noui minciuni masonice.

In rest aceleași principii, aceiaș doctrină criminală, aceiaș dependență față de streinătate, după cum vom vedea.

Marele Orient al României ne este cunoscut destul de bine. Este un cuib de jidovi condus în prezent de Papiniu, după indicațiile ocultei dela Basel.

Activitatea „patriotică" a M. O. R. este de asemeni știută. M. O. R. a furnizat spionajului internațional pe unul din membrii săi de vază, fostul maior Vârzaru, condamnat, după cum se știe, pentru înaltă trădare. M. O. R. patronează propaganda pacifistă și marxistă din România.

❖ Marea Loje a lui Sadoveanu, de mai mică însemnătate, este mai puțin cunoscută.

De aceea vom insista puțin asupra originei și rosturilor ei.

In 1932, fratele .·. Mihail Sadoveanu care aparținea Marei Loji Naționale din Câmpineanu, începe o campanie împotriva Marei Loji Naționale și în special împotriva lui Jean Pangal, acuzându-l că nu e mason „regulat" că a „organizat un serviciu de cumpărare al conștiințelor" și în special că a „utilizat masoneria pentru ocuparea postului de subsecretar de stat" în guvernul d-lui Iorgaargetoianu.

Sadoveanu face chiar unele preciziuni interesante, arătând că d. Pangal organiza banchete din fondurile lojii, la care așeza între două femei frumoase pe câte un invitat indicat. Rostul celor două femei care îl încadrau pe oaspe și care erau agentele lui Pangal, era de a culege pe „orice cale" informațiile cerute. Jean 33 organizase un adevărat serviciu de spionaj.

Totodată M. Sadoveanu acuză pe Pangal că face inițieri numai cu scopul de „a extorca sume importante de bani, în interesul său personal".

Și gospodarul dela Copou conchide că J. Pangal prin actele sale „a contravenit tuturor comandamentelor morale ale masoneriei" (?) și cere fraților să ia măsurile de rigoare. (Dreptatea 13.II.1933).

Se pare că acțiunea de frondă a scriitorului mason Sadoveanu a căpătat adepți; în fața acestei situații, Pangal a aranjat un tribunal de onoare (!), care sancționează pe răsvrătitul Sadoveanu, excluzându-l din masonerie și „arzându-l în efigie" după limbagiul masonic.

Fratele Sadoveanu nu-și pierde cumpătul. Haită bătrână, nu putea rămâne tocmai acum pe din afară și mai ales îndepărtat cu rușine din hrubă.

După îndelungată chibzuință, el a ajuns la concluzia că nu a fost dat afară dela Marea Loje Națională, fiindcă M. L. N. este acolo unde se află el. In consecință, s'a prezentat la tribunalul Ilfov și și-a înscris firma proprie, începând să activeze pe cont propriu.

Apare astfel în Iulie 1935 Marea Loje Națională, cu sediul în str. Lipscani 21, București (sediul Marelui Orient) și compusă printre alții din următorii:

P. Rășcanu, procuror general, Inalta Curte de Conturi; Kogălniceanu M. V., Ștefan Lupescu, C. Meisner-Iași, Sergiu Niță, c-dor în rezervă Negulescu, H. Streitman, av. St. Văleanu, Eustațiu Stoenescu, pictor; Paul Georgescu, exp. contabil; M. Sevastos, publicist (Adevărul); dr. Krainic, dentist; Al. O. Teodoreanu, Artin Sarchizian, comerciant; I. V. Tașcu, Const. Frimu, D. Burulană, av. Etihi. I. G. Iliescu, funcționar; prof. Marin Bilciurescu, av. Em. Manoliu, Romeo Ionescu.

Neînsemnata hrubă nu poate trăi însă multă vreme singură. Crâșmarul Sadoveanu îi creează o anexă „Hanul Ancuței", despre care s'a vorbit atâta în coloanele acestea.

❖ In această perioadă de nesigurantă și de completă inactivitate, loja sadovenistă începe tratativele de fuziune cu Marele Ordin al României, care tocmai era în căutarea unui pretext fericit spre a-și putea schimba titulatura cu intenția vizibilă de a deruta pe antimasoni.

Anemica grupare masonică sadovenistă a fost bucuroasă că și-a găsit un patron mai cu vază și mai ales cu fonduri — căci Alianța Israelită plătește bine — și iată fuziunea făcută.

Fenomenul acesta extrem de important pentru „politica" și „istoria" României s'a petrecut în Ianuarie 1936.

In urma fuziunei a apărut pe piață noua formulă amintită mai sus: Francmasoneria Română Unită.

Din nenorocire pentru masoni, tocmai în timpul creerii acestui organism masonic, să-i zicem nou, Sfarmă Piatră intensifică demascarea principiilor criminale ale masoneriei, în lumina documentelor și a faptelor.

Acest lucru dă de gândit atât jidanilor lui Papiniu, cât și armenilor lui Sadoveanu, cari încep să studieze laolaltă cum s'ar putea „contracara acțiunea de demascare a francmasoneriei".

Astfel aproape toate ședințele „francmasoneriei unite" sunt, atât la Iași cât și la București, ocupate de problema „apărării masoneriei" în care a devenit specialist fr .·. Paul Vasiliu.

După ce s'a examinat pe toate laturile problema, după ce „Sfarmă Piatră" a avut „cinstea" să fie citit și condamnat de către Francmasoneria Română unită în bloc, frații și-au pus cu groază întrebarea: „Acțiune sau pasivitate".

In cele din urmă s'a preferit tactica acțiunii și iată-i pe „capii văduvei" cu șorțul pe burtă, tropăind, grăbiți spre o tipografie tot masonică, natural, unde au dat la lumină un COMUNICAT.

De notat că acest comunicat nu indică tipografia unde a fost tipărit și am fi foarte curioși să știm dacă a fost prezentat cenzurei.

In el se spune că: „Organizația aceasta (Franc. Rom. Unită), tendințele și legăturile sale universale. converg permanent la promovarea celor mai pure năzuințe ale Românismului".

Ați înțeles cred, Papiniu împreună cu toți jidanii din America și cu bolșevicii lui Radek-Sobelsohn „converg permanent la promovarea celor mai pure năzuințe ale Românismului".

Tot din comunicat mai aflăm că „Ord. F. R. U. are ca disciplină respectul desăvârșit al îndatoririlor față de Tron, Patrie, etc."

Dar atunci ce caută „Maestrul" Sadoveanu în „comitetul de coordonare al activității FRONTULUI POPULAR ANTIFASCIST, organizație creeată de partidul comunist din România conform „plenarei" din Februarie 1935, ce caută Sadoveanu alături de: Mihail Bujor, Boris Stefanof, Constantinescu-Iași, Kahane, Scarlat Calimachi, Ilie Cristea, comuniști notorii, toți, precum se știe?

Cum rămâne cu „respectul desăvârșit față de Tron și Patrie"?

Așa îl înțelege francmasonul român unit, Sadoveanu, făcând parte din comitetele comuniste?

❖ Dar mai departe.

F. R. U. se proclamă singura organizație masonică legitimă (aviz Jean Pangal!) și anunță că nu are nici o legătură cu Loja Simbolică maghiară „organizație clandestină ce sprijină tendințe incompatibile cu năzuințele neamului românesc" (este vorba despre revizionismul maghiar N. R.).

F. R. U. „deploră pe frații care s'au lăsat atrași în mrejele acestei organizații".

Dacă pe unul dintre fruntașii organizației bicefale, pe Sadoveanu, l'am găsit cot la cot cu comuniștii, pe celalt, Marele Maestru Papiniu l'am aflat cândva în corespondență strânsă cu organizația declarată azi „clandestină" și primejdioasă.

Astfel, între 8 și 18 Noembrie 1929 a avut loc un schimb de scrisori între Papiniu din partea Marelui Orient Român și fr .·. Servatius din partea Lojii Simbolice ungare, discutând fuziunea M. O. R. cu Lojile Simbolice.

O comisie de unificare compusă din fr. .·. Papiniu Paucher, Nehuta Rozenthal, Sandor, Salzman a alcătuit chiar și **PROECTUL DE UNIRE**.

Că unirea nu s'a făcut atunci, aceasta se datorește numai diplomației lui Pangal care a reușit să atragă pe „clandestini" de partea sa, oferindu-le mai multe avantagii, astfel că maghiarii au părăsit propunerile Marelui Orient, îndreptându-se către îngăduitoarea Marea Loje Națională care i-a primit cu brațele deschise.

Deci, pe aceiași maghiari pe cari i-a rugat altă dată să accepte fuziunea, Marele Orient al lui Papiniu îi declară acum „clandestini" și plânge de mila celor ce au făcut casă comună cu ei.

Povestea cu vulpea ce n'a ajuns la struguri!

Iată deci ce este Francmasoneria Română Unită. Iată sinceritatea, iată patriotismul ei.

Nimic schimbat, altceva decât firma.

In rest, aceiaș fățărnicie și aceiaș sfruntată nerușinare și minciună masonică.

Dacă Francmasoneria Română Unită crede că sub noua titulatură va putea să ne deruteze, se înșeală.

Lovită în plin, de pumnul necrutător al uriașului Sfarmă Piatră, șandramaua masonică a început să părăie.

Florin Becescu

BELA KUHN, revoluționar spaniol

Acțiunea de bolșevizare a Spaniei face să se vorbească din nou de Bela Kuhn, faimosul călău al Ungariei bolșevice din 1919.

Debuturile și le-a făcut Kuhn ca ziarist, la Budapesta, unde s'a distins printr'o deturnare de fonduri. Isbucnirea războiului mondial a întrerupt însă procesul și escrocul a fost trimis pe front, în Galiția. Ca orice jidan ce se respectă, el a dezertat la prima ocazie și în 1916 îl găsim ca prizonier în Siberia, unde avu prilejul să învețe limba rusă.

Revoluția bolșevică din 1917 îi aduse odată cu libertatea, prietenia lui Radek- Zobelsohn și a lui Lenin încuși, care știu să-i aprecieze îndrăsnealea fără margini și să-l formeze pentru loviturile ce aveau să vină.

Prilejul nu întârzie; în Ugaria isbucnise răscoala contelui Karoly. Cu buzunarele doldora de ruble și sub numele fals de Sebesteyn, Bela Kuhn fu trimis imediat la Budapesta, unde luă contact cu cercurile iudeo-masonice. Prima tentativă revoluționară eșuă însă și agitatorul trebui să fie închis, spre a scăpa de furia poporului.

Iată însă că, într'un moment de nebunie demagogică, contele Karoly se hotărî să dea Ungaria pe mâna revoluționarilor comuniști. După o serie de pertractări, Bela Kuhn fu scos cu forța din închisoare și dus la castelul din Pesth, unde i se încredință puterea.

Guvernul bolșevic fu imediat constituit: dintre 26 de comisari ai poporului, 18 erau jidani. Noul „rege" — a cărui operă e descrisă cu mult lux de amănunte de frații Tharaud în Quand Israel est roi, *își instală statul major la hotelul „Hungaria", pe malul Dunării, începând o viață de orgii și de jafuri. Spânzurători, asasinate în massă, foamete.*

Primul act de guvernământ fu declararea ca proprietate a Statului sovietic a tuturor teatrelor și cabaretelor din Budapesta. Se decretă apoi confiscarea tuturor depozitelor din bănci, confiscarea tuturor bijuteriilor a căror valoare ar fi depășit suma de 500 coroane. Rentierilor, vechilor comercianți și industriași, preoților li se luă dreptul de vot și li se confiscară bunurile.

Urmă tentativa de recucerire a Ardealului, care duse la prăbușirea republicei sovietice ungare, prin intrarea armatei noastre în Budapesta. Trupele bolșevice se răsculară și Bela Kuhn nu mai avu timpul să procedeze la execuția în massă a tuturor ostatecilor, conform cererii comisarului poporului Haubrich. Scăpând de baioneta ostașului român, el fugi în Austria, la 2 August 1919, împreună cu întreaga bandă, dar fu arestat la graniță. Asupra sa fură găsite 5 milioane de coroane — din cele 7 miliarde tipărite în timpul scurtei guvernări bolșevice — și 50.000 de țigări de lux.

Cum era și natural, masoneria își avu rolul ei de seamă în revoluția comunistă din Ungaria. De aceea guvernul care-i urmă confiscă și publică arhivele masonice, arătând astfel legătura flagrantă dintre francmasonerie și mișcarea revoluționară.

Sunt notorii, în acest sens, afirmațiile ziarului masonic „Latonia" din Leipzig (Martie 1922):

„Francmasonii se aruncară, după catastrofă *(prăbușirea imperiului habsburgic, N. R.)* în brațele ideii republicane socialiste, cu nobila convingere că acum timpul înfăptuirii idealului masonic a sosit. In scrierile lor, ei au făcut o propagandă activă în favoarea noului republici și cea mai mare parte dintre conducătorii ei au fost masoni".

Lojile maghiare în frunte cu marea loje simbolică fură desființate, cu toată presiunea exercitată de toate guvernele masonice europene, în frunte cu cel francez.

Iată ce-i scria, cu acest prilej, deputatul Iulius Gömbös — actualul prim-ministru maghiar — contelui Paul Teleki, președintele consiliului din acea vreme:

„Guvernul regal al Ungariei a disolvat francmasoneria maghiară pentru că unii dintre membrii acestei organizații au participat la pregătirea revoluției din Octomvrie și la opera de sabotare sistematică a intereselor poporului și Statului maghiar. *Erau, printre ei, oameni cari reprezentau, la noi, tendințele jidanilor în vederea dominațiunii universale și cari au visat în liniștea secretului să adoarmă sentimentul național, pentru a face să triumfe o doctrină antinațională, străină nouă, dar scumpă lor.*

„Știm de asemenea că Lojile au întreprins lupta împotriva clericalismului, pentru că forța ideii creștine și organizația creștinătății erau un obstacol în calea realizării scopului lor... Excelența Voastră ar aduce un mare serviciu țării dacă ar lămuri străinătatea cu privire la această chestiune și cu privire la alta care-i e anexată, chestiunea jidovească, pentru ca străinătatea să nu-și facă o ideie greșită despre măsurile luate în vederea apărării religiei, a moralei, a poporului și a națiunii".

Din Austria, Bela Kuhn trecu în Rusia și, în 1922, după înfrângerea lui Wrangel, el reapare în Crimeea, unde reuși să înăbușe răscoala contrarevoluționară cu o cruzime fără seamăn.

In 1927, el e însărcinat cu bolșevizarea Balcanilor, iar în 1934 e trimis să organizeze frontul roșu scandinav. Pentru ca în 1936 să-și facă apariția în Spania, ca trimis extraordinar al lui Stalin.

Maestru al loviturilor revoluționare, ca unul ce și-a completat cunoștințele teroriste dobândite la școala Moscovei printr'o vastă experiență, Bela se va achita cu toată conștiinciozitatea de noua-i misiune la Madrid, arătând lumii că Israel nu doarme.

Ion Angelescu

Vinul cel mai natural și eftin îl găsiți la

PIVNIȚELE BOBOC

VIILE PROPRII

SOSEAUA GIURGIULUI 56 * TELEFON: 44935

VIN ALB DE MASA	Litrul	LEI	6.—
VIN NEGRU VÂRTOS	„	„	7.—
VIN VECHI ALB	„	„	8.—
VIN GRASA	„	„	14.—
VIN RIESLING	„	„	14.—
VIN ALIGOTE	„	„	14.—
VIN CABERNET	„	„	22.—
VIN PERLA BUZAULUI	„	„	22.—
ȚUICA VECHE	„	„	16.—
ȚUICA DE BUZAU	„	„	22.—

Pivnițele BOBOC

ȘOSEAUA GIURGIULUI Nr. 56 — TELEFON: 44935

Intelectuali!

"GÂNDIREA"

desbate toate marile probleme ale spiritualității românești.

"GÂNDIREA"

este cea mai mare revistă de orientare a vremurilor noi.

Citiți "Gândirea"

MINISTERUL INTERNELOR

DIRECȚIUNEA GENERALA A POLIȚIEI. CONTROLUL STRAINILOR.

MINISTERUL MUNCII, SANATAȚII ȘI OCROTORILOR SOCIALE

DIRECȚIA GENERALA A MUNCII SERVICIUL MIGRATIUNILOR PLASARII ȘOMAJULUI

INȘTIINȚARE

cu privire la revizuirea anuală a supușilor străini

Se aduce la cunoștință că la data de 15 Mai a. c., începe revizuirea anuală a situației supușilor străini, cari se află în țară.

La această revizuire sunt obligați să se prezinte toți supușii străini cărora le expiră termenul de ședere în țară pe ziua de 1 Iunie 1936, precum și toți supușii străini cari au termen de ședere în țară fără acte de călătorie și toți refugiații posedând certificate dr. Nansen românești, fie că sunt salariați, fie că sunt patroni, fie că-și exercită profesiunea sub orice altă formă sau orice alt motiv de rămânere în țară ar avea, chiar neexercitând o profesie.

Supușii străini cari își exercită profesiunea pe cont propriu (ca patroni) vor face cererea personal și vor anexa la cerere: livretul de exercitarea profesiunei, biletul de liberă petrecere, dovada de plata impozitului comercial sau industrial pe trimestrul Ianuarie 1936 și certificatul de înmatricularea firmei la Camera de comerț, dacă nu au această mențiune în livret.

Pentru cei cari se găsesc în serviciul altor persoane sau întreprinderi, cererile vor fi făcute numai de către patronii lor și la cerere se va anexa: livretul de exercitarea profesiei, biletul de liberă petrecere, dovadă de plata dărilor pe trimestrul Ianuarie 1936, dovezi de specialitatea ce au, recipisa Casei de depuneri sau a administrației financiare (secția depuneri) din care să se constate că au consemnat pe numele și la dispoziția Ministerului muncii taxa de 500 lei de fiecare supus străin ce au în serviciu, precum și un tablou de personalul român și străin aflător în serviciu, întocmit după modelul următor:

Numele întreprinderii : Natura întreprinderii : Sediul :

Tablou de situația personalului aflat în serviciu pe ziua de 1 Mai 1936

	Personal administrativ				Personal tehnic		Lucrători	
	Superior	Inferior	Asimilați cu lucrăt. calificați	Asimilați cu lucrători	Superior	Inferior	Calificați	Necalificați
1. Cetățeni români								
2. Supuși străini cu 1 Iunie 1936								
3. Supuși străini cu 1 Oct. 1936 (cu autorizare de ședere în țară fără acte de călătorie).								
4. Supuși străini cu certificat Nansen românesc.								
5. Supuși străini cu alte termene								
Total . . .								

Patronilor cari nu vor plăti taxa arătată, li se va retrage autorizația de a avea în serviciul lor supuși străini.

Salariații străini cari în momentul revizuirei se găsesc fără angajament, vor face singuri cererea și vor anexa: livretul de profesie, biletul de liberă petrecere, dovezi de specialitatea ce au și dovadă de plata impozitului pe trimestrul Ianuarie 1936.

Toți cellalți supuși străini, care nu se găsesc în niciuna din categoriile de mai sus, vor face singuri cererile, la cari vor anexa: biletul de liberă petrecere și dovadă de plata impozitului pe trimestrul Ianuarie 1936. In cereri vor arăta: domiciliul, ocupația ce au, motivul rămânerei în țară și vor dovedi vechimea în România cu certificate eliberate numai de organele polițienești sau preturi, precum și dovada mijloacelor de existență.

Cererile și actele astfel întocmite se vor depune între 20 Aprilie—15 Mai 1936.

Pentru străinii domiciliați în comunele urbane, la oficiile de poliție.

Pentru străinii din comunele rurale, la preturile respective.

Pentru cei din București, la serviciul controlului străinilor de pe lângă prefectura poliției Capitalei (din calea Victoriei).

La depunerea cererilor și actelor pentru revizuire, organele indicate pentru primirea actelor vor elibera depunătorilor adeverințe cu termen de valabilitate 1 August 1936. Aceste adeverințe vor servi supușilor străini pentru ședere în țară pe timpul cât va dura revizuirea și până la restituirea actelor revizuite.

Actele se vor restitui prin organele de poliție sau preturile în raza cărora domiciliază supușii străini și numai pe bază de pașapoarte valabile pe termenul acordat.

Cei cari nu se vor conforma dispozițiunilor de mai sus vor suferi rigorile legii pentru protequirea muncii indigene, a legii pentru utilizarea personalului românesc în întreprinderi și a legii pentru controlul străinilor.

Ministrul internelor,
ION INCULEȚ

Ministrul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale, I. NISTOR

Nr. 4252 din 15 Aprilie 1936.

Note, polemici, înfierări

Prietenia polono-maghiară

D. Koscialkowski, președintele de consiliu polon, a fost la Budapesta.

Era într'adevăr nevoe ca, după manifestația revizionistă polono-maghiară de la Varșovia, Ungaria să primească noui dovezi de amiciție din partea Poloniei...

Guvernul d-lui Beck este excesiv de amabil!

D. D. R. Ioanițescu, în conflict cu d. Vaida

Extragem dintr'un discurs entuziast ținut de d. D. R. Ioanițescu la întrunirea frontului românesc de la Hotin:

„Străinul, apărat de trust și de ROMANII INCHIRIATI și PLATITI cu argint se lăfăesc în bogății stoarse din sudoarea țăranului și muncitorului"...

D. D. R. Ioanițescu a vorbit ca totdeauna sincer — dovadă acordul personal dintre subiect și predicat! Așa e: străinul se lăfăesc, cum bine zice el, în bogății etc., iar românii închiriați îl apără. Dar d-nii Mircea Vaida (Skoda, etc.) și V. V. Tillea (Grupajul român, etc.) sunt și ei de acord cu d. Ioanițescu?

Mi se pare că fostul ministru al muncii a întrecut măsura.

El încearcă, într'adevăr, să fie sincer într'un partid în care cele patru datorii primordiale în număr de trei ale fiecărui partizan este aceasta: întâi — să fii șmecher și al doilea — să fii mincinos...

Alegerile din Franța

Ne rezervăm după al doilea scrutin să comentăm alegerile de „parlementeurs" din Franța.

Dacă din urna cu buletine de vot nu ne putem aștepta să iasă miracole pentru truditul trup al Marianei, totuși o surpriză plăcută ne-a lăsat primul scrutin.

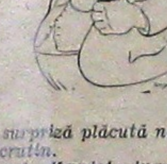

Eduard Herriot, inamicul public No. 1, a fost trântit în fieful său electoral, de către un candidat de dreapta. Eșecul acesta este un avertisment dat democrației în degringoladă.

Lângă acesta se adaugă cel al lui Guernut — a cărui debilitate mintală (vezi „Action française") l-a lăsat la vatră în timpul războiului și l-a săltat ministru după război.

Allons enfants!...

Greșala d-lui C. Giurescu

D. Prof. C. Giurescu e istoricul pe care-l aștepta de mult țara să descifreze o seamă de fapte rămase întunecate în trecutul de închegare a neamului românesc și să disciplineze un imens material documentar pe care o persoană destul de înaltă, din dorința de a face mereu „puținel bine", l-a svârlit într'un haos de neînchipuit.

Dacă primul volum din „Istoria Românilor" a d-lui Giurescu s'a bucurat de un foarte frumos succes, totuși a provocat viitorilor cercetători un mare neajuns: aceștia vor fi nevoiți să descurce încă 10 tomuri din „Istoria Românilor" a „persoanei", tomuri pe cari dintr'o răzbunare olimpică le rostogolește acuma unul după altul în tiparnițele Vălenilor.

D. prof. Giurescu nu este un om meschin, dar dacă și-ar fi dat seama că ignorarea „persoanei" poate fi un izvor de astfel de catastrofe, desigur, dintr'un sentiment de solidaritate cu generațiile de mai târziu, ar fi citat în indexul bibliografic și pe directorul Școalei de misionare din munții Carpați. Zeul s'ar fi scărpinat mulțumit în barbă și lucrurile s'ar fi oprit aici.

„In legătură cu Istoria Românilor" — răspunsul d-lui C. Giurescu la recenzia „persoanei" — ne dovedește catastrofa care ne pândește.

Căci dacă până acum „persoana", ca un Dumnezeu, a schimbat cursul apelor, a mutat Bacăul la vărsarea Moldovei în Siret, a făcut din Murcia și Cadiz porturi mediteraniene, din Daci—Geți și vice-versa, neîndoios „Istoria Românilor" în zece tomuri va muta oceanele, va surpa munții și va ciocni planetele!

D-lui Herriot i se oferă un angajament de Ras

Principesa Tahai, fiica Negusului, a trimis o telegramă lui Edouard Herriot, primarul Lyon-ului și „simbolul omenirii mai bune, aceea de mâine", implorându-l să stăruie pentru încetarea războiului din Africa.

Constituie aceasta o reușită ironie la adresa fostului președinte de consiliu francez, ori poșta funcționează neregulat la Adis-Abeba? Căci, în orice caz, numai soarta Abisiniei nu lipsește din preocupările lui Herriot acum, în urma balotajului în care — cum zice Kalman — „a reușit" la alegerile de Duminecă și când, el însuși, ar avea nevoie de ajutorul cuiva, poate chiar al Negusului...

Alegerile dela P. E. N. Club

Duminica trecută au avut loc alegerile pentru comitet la P. E. N.-Club.

Victor Macri Eftimiu a întrunit...

22 voturi din 99 — numărul total al membrilor penclubiști.

Cele 22 de buletine ale arndutului provin: 20 dela francmasonii din loja Marelui Orient, 1 dela sora lui — Elena Eftimiu, — și 1, firește, dela candidat.

Scriitorii noștri cei mai de seamă s'au retras din P. E. N. Club.

Gafa „Apărerii Naționale"

„Apărarea Națională" *a făcut o gafă. Așa, de pildă, domnul sau domnii (noi bănuim aci inteligența amicului Cusin...) din redacția acestui ziar a crezut necesar să facă ecoul unei știri senzaționale răspândită de gazeta „Juden Kenner": „Jacques Bainville ovrei".*

Dacă este explicabil ca o gazetă germană să pue în circulație astfel de prostii, întru cât uriașul istoric Jacques Bainville a fost — așa cum de altfel sunt toți cei ce militează la „Acțiunea Franceză" — un dușman ireductibil al „islamismului nemțesc" și unul din cei ce au disecat istoricește spiritul german cu totul la antipodul celui francez, nu înțelegem ca un ziar naționalist românesc, să se facă, indiferent cum, colportorul infamiilor unei gazete prost informate.

Nu de alta dar, în curând, ne putem pomeni „con otra novedad": Mussolini, Maurras — și cine știe printr'o generalizare a formulei senzaționalului — chiar Goga, descinzând, generație de generație, din fieldermani.

D. A. C. Cuza despre studenți

D. prof. A. C. Cuza publică în ultimul număr al gazetei „Apărarea Națională" un judicios articol despre Studențimea de azi".

După ce elogiază — cu unele mici inexactități de informație! — spiritul unitar al studenților de ieri, d. Cuza constată că studențimea de acum e dumicată de politicianismul policrom și își încheie foarte just articolul:

Această stare în care a ajuns studențimea de azi, este o adevărată

primejdie care se impune să fie înlăturată numai decât cu concursul sincer al tuturor bunilor români.

Studențimea de azi trebue să revină la unitatea ei — stăpânită în întregime de ideia națională și creștină — așa precum a fost studențimea de ieri.

Oricum, această misiune va trebui s'o desăvârșească studențimea de mâine. Ea va trebui să-și formeze programul ei național și creștin, corespunzător necesităților superioare ale statului românesc din prezent și din viitor, lepădându-se de orișice legături de partid, cari nu se justifică și urmând în totul exemplul glorios al studențimii de ieri.

Căutând să nu jertfească cu nici un preț idealul naționalist și creștin al înaintașilor ei, hotărându-se a câștiga revendicările pe cari le are de adus la îndeplinire, numai pe căile legale, singurele permise într'o țară de ordine ca a noastră, ridicându-se mai presus de ambițiile personale ale oricui care ar vrea să se cocoțeze pe umerii ei, creindu-și cine știe ce piedestal politic, studențimea română are datoria de a rămânea neclintită la postul ei de onoare, indicat de-o tradiție pe care dânsa, cea dintâi, n'o poate disprețui, servind astfel Țara și pe Regele ei.

A. C. CUZA

Abonamente la „SFARMA - PIATRA"

Lei 300 1 an, 175 6 luni

D. Dr. Nicolae Mihalache despre d. Ion Lupu

Foaia săptămânală „Păreri libere" dacă nu e totdeauna inteligent scrisă, prezintă uneori lucruri interesante.

Bunăoară, în ultimul număr al acestui inofensiv organ liberal, găsim — reprodus după Monitorul Oficial —

următorul fragment din desbaterile de Sâmbătă 12 Nov. 1927 ale Camerei:

A. DOBRESCU: D-mle doctor, d-ta ai monopolizat inteligența, dar caracterul nu l-ai monopolizat.

Dr. LUPU (ministru în guvernul liberal N. R.): O să iau lecții de caracter dela individul care te aplaudă acolo?

G. I. MACARESCU: Individul acesta ți-a dat mii de lei.

Dr. LUPU: Escroci politici.

I. MIHALACHE: Ce ai spus? Repetă, dacă ai curajul?

Dr. LUPU: Colecție de escroci politici ai în jurul d-tale, când îl văd pe d. Măcărăscu acolo.

I. MIHALACHE: Să-ți fie rușine. Nu ai autoritatea morală să-mi dai mie lecții de cinste.

AUREL DOBRESCU: Ai fost agent provocator liberal între noi.

Dr. LUPU: Să te răfuești cu parchetul.

I. MIHALACHE: Când sunt inconștienți pe banca ministerială, d-ta d-nule președinte, ai datoria să-i chemi la ordine.

Sgomot mare, ședința se suspendă)...

Dr. LUPU: Să-ți fie rușine ca-mi adresezi mie asemenea cuvinte, domnule Mihalache, când eu te am învățat mai mult decât...

(Mare sgomot, tumult) ședința se suspendă".

Noi și Polonia

Sfarmă Piatră *era gata să comită o foarte gravă eroare.*

El, increzându-se în telegrame, înclina să creadă că d. col. Beck cochetează numai cu Ungaria.

Ei bine, nu e adevărat!

Polonia iubește deopotrivă și pe români. D. colonel nu ne-a uitat...

Dovezi?

Iată, avem sub ochi un buletin al tineretului polonez, editat în românește de d. Paprocki.

Buletinul acesta circulă — și ni se pare că nu circulă singur! — în rândurile tineretului nostru.

Ce scrie delegatul d-lui Beck în el României tinere?

Că, de pildă, îi este dragă. Că primejdiile ei și ale Poloniei sunt egale. Că poarta Europei aci e: între Marea Baltică și Marea Neagră. Că trebue să iubim și noi Polonia. Numai lucruri frumoase scrie la buletin...

La urmă, însă, autorul buletinului, ca să fie cavaler cu toată lumea, mai scrie ceva (pag. 10): că Polonia, oricât ne-ar iubi pe noi, să nu ne supărăm, trebue să fie prietenă și cu Ungaria, fiindcă de Budapesta „nu o despart interese contrare de niciun fel" și o unesc, dimpotrivă, foarte multe legături...

După cum vedeți amicii noștri polonezi se risipesc în elanuri prietenești către toți.

Varșovia riscă.

In 1793 (tratatul dela Grodno...) din dublă amicitie față de Rusia și Prusia îi iesit cea de a doua împărțire a Poloniei!

Anul II, Nr. 23 Joi 30 Aprilie 1936

Sfarmă Piatră

LEON BLUM. — Inamicul public No. 2, Născut la Paris, la 9 Aprilie 1872. Cavaler al Legiunii de Onoare.

Prezicerile sale:

„Germania nu se va abate de pe calea pe care a pus-o efortul intrepid al social-democrației" (*Populaire*, 6 Dec. 1929) „Ideea unui guvern constituit de bandele Hitler, Ludendorf sau chiar depinzând de ele în orice mod, este cu totul lipsită de sens". (*Populaire*, 24 Iulie 1930). „Hitler e astăzi departe de putere", (*Populaire*, 23 Noemvrie 1930). „Valul hitlerist începe să descrească". (*Populaire*, 3 Apr. 1931) „Reichswehrul nu va permite bandelor hitleriste să se atingă de legalitatea germană", (*Populaire*, 2 Aug. 1932) „Hitler este pentru totdeauna exclus dela putere. El este chiar exclus, dacă pot spune, dela speranța unei apropieri de putere". (*Populaire*, 8 Noemvrie 932) „Drumul către putere, pe cale legală sau ilegală, îi este închis lui Hitler. Social-democrația l-a învins". (*Populaire*, 3 Noemvrie 932). In *Le Populaire* din 5 Noembrie 935 Léon Blum anunță prăbușirea regimului musolinian și liberarea Etiopiei. El vorbește în numele rant, grosolan și impunând desgustul poporului, pe care l-a tratat de „ignofizic". (*Comoedia, 1910*).

El a devenit aliatul bolșevicilor, cu toate că a scris despre ei: „Nimeni n'ar putea să măsoare întârzierea pe care bolșevismul a adus-o realizării definitive a revendicărilor muncitorești (*Bolșevism și socialism*, pag. 26).

(Gringoire)

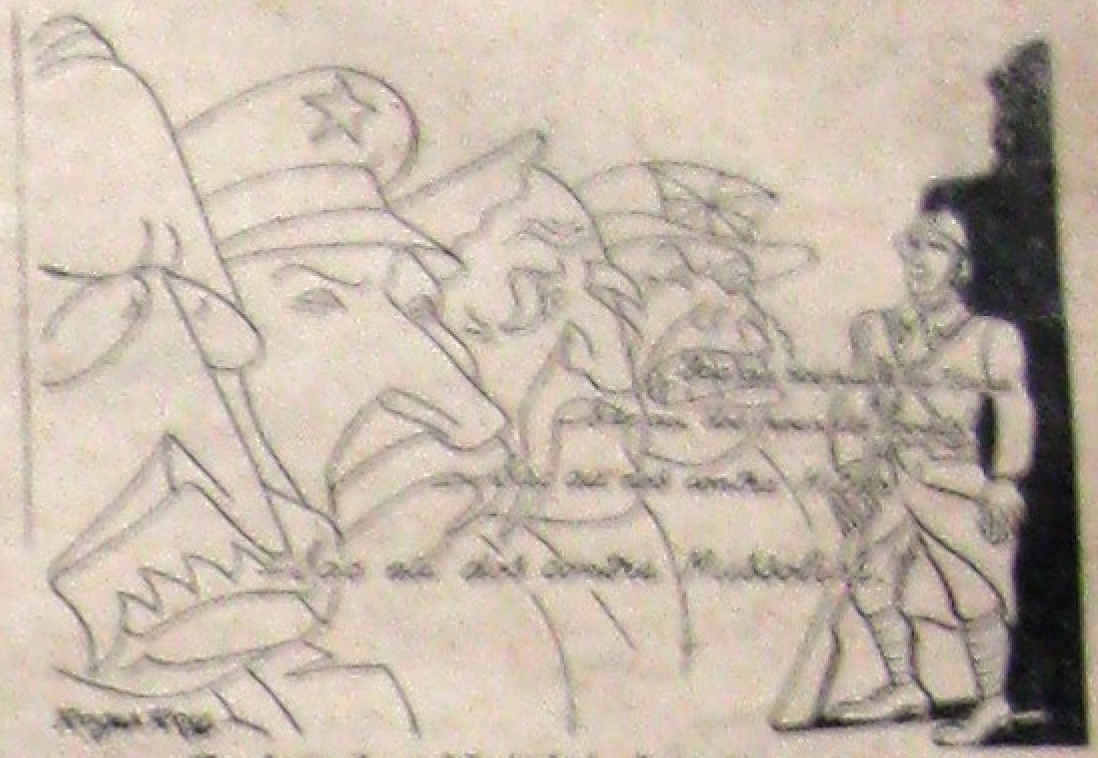

Eroismul soldatului francez supralicitat de Leon Blum, Stalin, Cachin și Anglia.

(Gringoire).

AJUTORUL ENGLEZ

Negusul: — Nenorocire! Englezii ăștia numai sosesc!

(Guerin Meschino)

A. Tardieu: — Sunt un evadat...

(Cyrano)

COMUNISM 1936 SAU... SCOPUL SCUZA MIJLOACELE

Marcel Cachin: — Primadona Vaillant-Couturier vă va cânta o arie patriotică.

(Candide).

LA GENEVA

Blocul sancțiunilor.

(Guerin Meschino)

6 LEI

TIPOGRAFIA ZIARULUI „UNIVERSUL", BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU, 23–25